

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 9 april 2021 13:51  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: 9380 - Wijziging BEa - Besluit.docx  
**Bijlagen:** 9380 - Wijziging BEa - Besluit.docx

Zie dat jij niet in de cc staat.

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** donderdag 8 april 2021 14:12  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** 9380 - Wijziging BEa - Besluit.docx

Beste collega's,

Hierbij het besluit waar we op uitgekomen zijn m.b.t. de vrijstelling voor Defensie. Er staan enkele vragen/opmerkingen in de marge die mogelijk relevant zijn voor de toelichting.

Belangrijkste vraag is hoe "archeologische waardering" geduid moet worden?  
Daar zullen 5.1/2.e en 5.1/2.e vast wel ideeën bij hebben.

Groeten,

5.1/2.e

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** donderdag 22 april 2021 10:49  
**Aan:** 5.1/2.e ;  
5.1/2.e  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Aanpassing BEA 21 april 2021.docx  
**Bijlagen:** Aanpassing BEA 21 april 2021.docx

Dag allen,

5.1/2.e en ik hebben de toelichting op het besluit aangevuld en aangepast op de nieuwe inzichten ten aanzien van Defensie (wijzigingen bijgehouden). Het eigenlijke besluit hebben we schoon gemaakt. De enige wijziging die we hier nog hebben doorgevoerd is deze:

5.1/2.i + 5.2/1

Als je dat niet zou doen moet ook voor iedere bom of granaat het protocol worden gevolgd.

Ik ben komende week vrij, maar heb met 5.1/2.e afgesproken dat zij het overleg van komende woensdag in goede banen zal leiden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl

5.1/2.e

5.1/2.e

9380 - Wijziging BEa - Besluit (schoon) versie 26 mei 2021 met wijzigingen.docx;  
9380 - Wijziging BEa - Besluit (schoon) versie 26 mei 2021.docx

5.1/2.e

5.1/2.e



**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** maandag 8 maart 2021 16:00

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: AMVB

Beste allen,

Met excuus voor de vertraging, hierbij de inbreng van Defensie voor het concept-besluit.

In hoofdzaak gaat het om twee aspecten:

- 5.1/2.i + 5.2/1

[Redacted text block]

- Gezien de rol van de Minister van Defensie bij deze aspecten willen we graag dat onze Minister het besluit mede-ondertekent.

We spreken elkaar morgen.

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 maart 2021 09:28

**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT 5.1/2.e @mindef.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** AMVB

Dag 5.1/2.e

Is er al nieuws over de aanpassingen?

Alle aanpassingen moeten eerst via een internetconsultatie en daarna komt het stuk via de onderraad en de MR naar de Raad van State.

We kunnen hierin nog bepalen wanneer de minister van DEF hierin langs komt.

Maar in ieder geval nog een lange weg te gaan dus en mijn collega's bij de RCE willen eigenlijk wel gaan starten met de lijn.

Groet,

5.1/2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message



was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** woensdag 2 juni 2021 11:02  
**Aan:** '5.1/2.e' @mindef.nl'; '5.1/2.e' @mindef.nl'  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Definitief concept AMvB archeologie  
**Bijlagen:** 9380 - Wijziging BEa - Besluit (schoon) versie 26 mei 2021 met wijzigingen.docx;  
 9380 - Wijziging BEa - Besluit (schoon) versie 26 mei 2021.docx

Beste 5.1/2.e en 5.1/2.e

Wij hebben in de afgelopen maanden jullie opmerkingen zo goed mogelijk verwerkt en ook het wijzigingsbesluit zelf op de andere onderdelen afgerond. Bijgaand vind je het resultaat.

Enkele zaken ter toelichting:

- De kern is dat de berging van vliegtuigbergingen valt onder het opgravingsverbod uit de Erfgoedwet. Weliswaar is het hoofddoel niet het doen van archeologisch onderzoek, maar de vliegtuigen zelf zijn cultureel erfgoed en de omgang daarmee wordt via de erfgoedwet geregeld. Bij de start van de vliegtuigbergingen in 1947 lag dat uiteraard anders, maar wat erfgoed is ontwikkelt zich door de tijd heen. Dat materiele overblijfselen uit de Tweede Wereldoorlog tot ons erfgoed worden gerekend blijkt onder andere uit de aanwijzing van de linies op de Grebbeberg tot rijksmonument of uit hoe we tegenwoordig aankijken tegen gezonken oorlogsschepen, in onze eigen wateren, maar ook in bijvoorbeeld de Javazee.
- Verruiming naar alle militaire vliegtuigen is overgenomen.
- De rol van het bevoegd gezag (de gemeente) is centraal gezet. De belangrijkste toevoeging aan het besluit is dat de ministers nadere regels kunnen verbinden aan de ontheffing, zoals Benedine tijdens de bijeenkomst in Soesterberg al aangekondigde gebeurt dit in de vorm van een protocol (zie toelichting op het besluit). Dit protocol wordt opgesteld met input van zowel vliegtuigbergers als archeologen en garandeert dat er aan de voorkant door het bevoegd gezag een zorgvuldige afweging ten aanzien van cultureel erfgoed/archeologie plaats vindt. Het protocol zou onderdeel kunnen worden van de circulaire. Technisch gezien is het een algemeen verbindend voorschrift. Uit de stappen die het protocol beschrijft volgt een advies. De gemeente bepaalt uiteindelijk wat met dat advies wordt gedaan. Dat kan dus ook zijn dat het advies niet wordt gevolgd.
- Ook ten aanzien van de opgraving van oorlogsslachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog willen we graag nadere regels stellen. Dat is een nieuw punt. Echter, wanneer er bijvoorbeeld op de Waalsdorpervlakte (die aangewezen is als rijksmonument) lichamen worden opgegraven dan is daarbij archeologische betrokkenheid zeer gewenst. Ook hier geldt dat die betrokkenheid in heel veel andere gevallen niet nodig is, maar die afweging moet aan de voorkant gemaakt kunnen worden.
- Het van toepassing zijn van de artikelen 5.4 en 5.6 op vliegtuigbergingen willen we toch handhaven. In de praktijk gaat dit alleen om melding bij de RCE en het opsturen van het eindrapport aan RCE. Hiermee wordt de link ten aanzien van de kennissystemen geborgd. Dit gaat het om een louter administratieve handeling. Het conserveren en deponeren van vondsten zal nooit voorkomen omdat deze al een eigenaar hebben (namelijk de betreffende staat). Ook bij de andere ontheffingen blijft een aantal verplichtingen overeind (vaak meer dan hier). We verwachten flinke weerstand uit de sector als we dat hier anders doen.
- De meer tekstuele aanpassingen hebben we overgenomen.

Wij zouden nu graag de volgende stap in het proces willen zetten. Dat betekent dat we van onze ministers akkoord gaan vragen op het in internetconsultatie brengen van het besluit. Maar voordat we dat doen horen wel uiteraard graag of jullie je in de versie die bijgevoegd is kunnen vinden. Ik stel voor dat wij op korte termijn een afspraak plannen om een en ander door te spreken.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl 5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** maandag 8 maart 2021 16:00

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: AMVB

Beste allen,

Met excuus voor de vertraging, hierbij de inbreng van Defensie voor het concept-besluit.

In hoofdzaak gaat het om twee aspecten:

- 5.1/2.i + 5.2/1

[Redacted text block]

- Gezien de rol van de Minister van Defensie bij deze aspecten willen we graag dat onze Minister het besluit mede-ondertekent.

We spreken elkaar morgen.

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** donderdag 4 maart 2021 09:28

**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT 5.1/2.e @mindef.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** AMVB

Dag 5.1/2.e

Is er al nieuws over de aanpassingen?

Alle aanpassingen moeten eerst via een internetconsultatie en daarna komt het stuk via de onderraad en de MR naar de Raad van State.

We kunnen hierin nog bepalen wanneer de minister van DEF hierin langs komt.

Maar in ieder geval nog een lange weg te gaan dus en mijn collega's bij de RCE willen eigenlijk wel gaan starten met de lijn.

Groet,

5.1/2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.



This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 22 juni 2021 15:57  
**Aan:** 5.1/2.e ;  
 5.1/2.e  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Opmerkingen Defensie conceptbesluit BEa versie 26 mei 2021 V2.docx  
**Bijlagen:** Opmerkingen Defensie conceptbesluit BEa versie 26 mei 2021 V2.docx

Dag allen,

Bijgaand de reactie van defensie die 5.1/2.e 5.1/2.e en ik vorige week met 5.1/2.e hebben besproken. Na bespreking blijven de volgende drie punten over:

- 5.1/2.i + 5.2/1  
[redacted]
- De wens vanuit de vliegtuigbergers om nu al meer duidelijkheid te hebben over de inhoud (op hoofdlijnen) van het protocol vliegtuigbergingen en archeologie. Dit is wel begrijpelijk. Bij de vrijwilligers hebben we al wel veel meer uitgewerkt dan nu in de AMvB terecht komt. 5.1/2.e 5.1/2.e en 5.1/2.e hebben gisteren een eerste poging gedaan om een aantal punten op een rij te zetten. Dit kunnen we volgende week met defensie delen.
- 5.1/2.i + 5.2/1  
[redacted]

De vrees bij Defensie dat zij toch ook certificaathouder zullen worden kunnen we makkelijk ondervangen. Het antwoord is namelijk NEE. Want anders was deze hele uitzondering niet nodig...

Tot morgen.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 2 juli 2021 11:30  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: Opmerkingen Defensie conceptbesluit BEa versie 26 mei 2021 V2.docx  
**Bijlagen:** Opmerkingen Defensie conceptbesluit BEa versie 26 mei 2021 V2.docx; Concept protocol vliegtuigbergingen versie 28 juni 2021.docx

We spreken donderdag Defensie weer. We hebben het dan met hen over hun reactie op onze reactie op hun reactie... Bijgaand onze laatste zet op dit schaakbord.

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Verzonden:** maandag 28 juni 2021 14:13  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>; 5.1/2.e @mindef.nl  
**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** FW: Opmerkingen Defensie conceptbesluit BEa versie 26 mei 2021 V2.docx

Dag 5.1/2.e en 5.1/2.e

Aanstaande donderdag spreken wij elkaar. Hierbij jullie stuk retour. We hebben onze reactie hierin opgenomen met wijzigingen bijhouden.

De tweede bijlage is een concept voor het protocol.

We zien jullie reactie tegemoet.

Groet,

5.1/2.e



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 09:28  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl; 5.1/2.e @mindef.nl  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF  
**Bijlagen:** Wijziging BEa - Besluit versie 14 juli 2021 wijzigingen ten opzichte van 26 mei versie.docx; Wijziging BEa - Besluit versie 14 juli 2021.docx

Beste 5.1/2.e en 5.1/2.e

We hebben de uitkomst van onze bespreking van vorige week verwerkt. Bijgaand vinden jullie de versie van het wijzigingsbesluit die gebruikt kan worden om aan MOCW en MDEF voorgelegd te worden voor akkoord op de internetconsultatie. Zoals besproken zullen wij vervolgens een gezamenlijk MR voorstel hiertoe voorbereiden.

Op de inhoud nog een paar toelichtingen.

- We hebben de wijzigingen zichtbaar gemaakt ten opzichte van de versie van 26 mei.
- Er is aan het begin van de toelichting een passage toegevoegd over de werking van het opgravingsverbod.
- 5.1/2.i + 5.2/1

[Redacted text block]

- Verder hebben we nog een aantal kleinere tekstuele verbeteringen doorgevoerd.

Wij zouden graag – met jullie goedvinden – deze laatste versie ook delen met het groepje betrokken archeologen waar ook 5.1/2.e al mee heeft kennis gemaakt. We denken dat dit veel kou uit de lucht zal wegnemen. Is dat akkoord?

Dan rest mij niets anders dan jullie een heel goede zomer toe te wensen!

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
 Rijnstraat 50  
 Postbus 16375  
 2500 BJ Den Haag  
 +31 6 5.1/2.e  
 5.1/2.e @minocw.nl

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 10:21  
**Aan:** 5.1/2.e  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Verzoek om aanvulling op uitvoeringstoets en handhaafbaarheidstoets RCE en IOeE  
**Bijlagen:** Wijziging BEa - Besluit versie 14 juli 2021 met wijzigingen ten opzichte van versie 29 juni 2020.docx; Wijziging BEa - Besluit versie 14 juli 2021.docx

Hoi 5.1/2.e ,

Een jaar geleden (op 13 juli 2020) heb je de RCE en de inspectie gevraagd om een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets op de aanpassing van het besluit erfgoedwet archeologie. Eind 2020 hebben we die ontvangen. In het voorstel dat we toen hebben voorgelegd ontbrak nog de uitzondering ten behoeve van opgravingen onder verantwoordelijkheid van de minister van defensie (militaire vliegtuigen, menselijke resten en munitie). Onlangs hebben we daar met defensie ten langen leste overeenstemming over bereikt. Op dit onderdeel moet echter nog wel een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets plaatsvinden. Zou jij daartoe onderstaande mail met bijgaande stukken aan 5.1/2.e 5.1/2.e en 5.1/2.e willen sturen?

Dank!

Groet,

5.1/2.e

Beste 5.1/2.e en 5.1/2.e

Eind 2020 ontving ik van jullie de uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets op de aanpassing van het besluit erfgoedwet archeologie. In het wijzigingsbesluit dat we toen aan jullie hebben voorgelegd ontbrak nog de uitzondering ten behoeve van opgravingen onder verantwoordelijkheid van de minister van defensie (militaire vliegtuigen, menselijke resten en munitie). Onlangs hebben we daar met defensie overeenstemming over bereikt. Op dit onderdeel moet echter nog wel een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets plaatsvinden. Zouden jullie jullie eerdere toets op dit onderdeel willen aanvullen?

Bijgaand treffen jullie een schone versie aan (d.d. 14 juli 2021) en een versie met wijzigingen ten opzichte van de versie van 29 juni 2020. De belangrijkste is zoals gezegd de toevoeging van de uitzondering t.b.v. defensie, maar er zijn ook nog diverse andere tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Deze hebben volgens ons geen impact op de reeds uitgevoerde toetsen, maar als we dat verkeerd zien horen we dat uiteraard graag.

Voor de volledigheid meld ik dat de uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen onderdeel zullen zijn van de stukken die aan de RvS zullen worden toegezonden na akkoord van de MR.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCV  
 Rijnstraat 50  
 Postbus 16375  
 2500 BJ Den Haag

+31 6 5.1/2 e  
5.1/2.e @minocw.nl



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 12:11  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**CC:** 5.1/2.e @mindef.nl; 5.1/2.e  
**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Dag 5.1/2.e

We hadden zelf ook al vastgesteld dat "verbod" de juiste term is en gaan in het uiteindelijke wijzigingsbesluit nog doorvoeren dat overal (dus ook in de reeds bestaande uitzonderingen) gesproken wordt van het "verbod". Voor de duidelijkheid: dit is het verbod op het doen van een opgraving zonder certificaat en daarmee de plicht om over een certificaat te beschikken als je opgraft. Het zijn dus geen twee verschillende zaken, maar een en hetzelfde.

Certificeringsplicht/certificatieplicht pas ik aan. Die was erdoorheen geglipt.

Ik zal na mijn vakantie de tekst van de toelichting nog eens nauwgezet op terminologische consistentie doorlopen. Inhoudelijk zal dat echter niet tot wijzigingen leiden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 11:30  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl  
**CC:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hallo 5.1/2.e

Dank voor het stuk, inhoudelijk zie ik veel terug van wat we vorige week hebben besproken, daar komen we uit.

Vandaag is 5.1/2.e (in cc) met verlof, vanaf maandag ben ik met verlof, ik zal mijn opmerkingen naar 5.1/2.e sturen met het verzoek of hij dat, aangevuld met zijn eigen commentaar, volgende week naar jou kan doorzetten.

Bij eerste lezing viel mij op:

5.1/2.i + 5.2/1



5.1/2.i + 5.2/1

Tot zover even,  
Groet 5.1/2.e

Van: 5.1/2.e @minocw.nl>

Verzonden: vrijdag 16 juli 2021 09:28

Aan: 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e @mindef.nl>; 5.1/2.e

@mindef.nl>

CC: 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e

@minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>;

5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>;

5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

Onderwerp: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Beste 5.1/2.e en 5.1/2.e

We hebben de uitkomst van onze bespreking van vorige week verwerkt. Bijgaand vinden jullie de versie van het wijzigingsbesluit die gebruikt kan worden om aan MOCW en MDEF voorgelegd te worden voor akkoord op de internetconsultatie. Zoals besproken zullen wij vervolgens een gezamenlijk MR voorstel hiertoe voorbereiden.

Op de inhoud nog een paar toelichtingen.

- We hebben de wijzigingen zichtbaar gemaakt ten opzichte van de versie van 26 mei.
- Er is aan het begin van de toelichting een passage toegevoegd over de werking van het opgravingsverbod.
- 5.1/2.i + 5.2/1

- Verder hebben we nog een aantal kleinere tekstuele verbeteringen doorgevoerd.

Wij zouden graag – met jullie goedvinden – deze laatste versie ook delen met het groepje betrokken archeologen waar ook 5.1/2.e al mee heeft kennis gemaakt. We denken dat dit veel kou uit de lucht zal wegnemen. Is dat akkoord?

Dan rest mij niets anders dan jullie een heel goede zomer toe te wensen!

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 23 augustus 2021 10:52  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Verwerking laatste commentaar DEF  
**Bijlagen:** Comm Defensie Wijziging BEa - Besluit versie 14 juli 2021 aanv. 5.1/2.e.docx

Dag allen,

Afgelopen donderdag hebben 5.1/2.e 5.1/2.e en ik het allerlaatste commentaar van Defensie verwerkt.

@5.1/2.e zou jij deze versie op de juiste plek willen opslaan?

@5.1/2.e en 5.1/2.e zouden jullie deze versie nog eenmaal op vormzaken etc. willen doorlopen?

Uiteraard is zijn ook opmerkingen van 5.1/2.e 5.1/2.e en 5.1/2.e nog welkom.

Ik ga deze week werken aan een nota aan MOCW om haar (en MDEF) voor te leggen het besluit in internetconsultatie te brengen.

Groet!

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 23 augustus 2021 17:13  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Nota ter besluitvorming internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx  
**Bijlagen:** Nota ter besluitvorming internetonsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Dag drieën,

Eerst maar even in klein comité: een eerste concept van de nota aan MOCW over de internetconsultatie van het Bea.

Schieten maar!

Groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 31 augustus 2021 13:06  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: Nota ter besluitvorming internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx  
**Bijlagen:** Nota ter besluitvorming internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** woensdag 25 augustus 2021 13:20  
**Aan:** 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** Nota ter besluitvorming internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Dag allen,

Bijgaand de nota ter besluitvorming voor het in internetconsultatie brengen van de wijziging van het BEa. 5.1/2.e 5.1/2.e en 5.1/2.e hebben al meegelezen, maar ik stuur hem nog eenmaal rond voor commentaar voordat ik hem, volgens afspraak, naar Defensie stuur. Dat scheelt hen een boel werk.

Groet,

5.1/2.e



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** donderdag 2 september 2021 11:21  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: Wijziging BEa - versie 1 september 2021  
**Bijlagen:** 9380 - Wijziging BEa - Besluit\_5.1/2.e\_20210901.docx

Hoi 5.1/2.e en 5.1/2.e

Fijn dat 5.1/2.e zo snel heeft gereageerd! Zouden jullie kunnen zorgen voor een versie die ik met DEF kan delen? Dus met wijzigingen zichtbaar maar zonder de vragen en opmerkingen van onszelf?

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Verzonden:** woensdag 1 september 2021 17:10  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** RE: Wijziging BEa - versie 1 september 2021

Dag allen,

Hierbij mijn wijzigingsvoorstellen in de laatste versie van het BEa. Het zijn er beduidend minder dan vanmorgen nog gevreesd, want ik was vanmorgen even vergeten dat de artikelen 2.2 en 2.3 Bea ook al door het Invoeringsbesluit Omgevingsrecht worden gewijzigd en de voorgenomen terminologische vereenvoudigingen op redelijk korte termijn dus toch al worden doorgevoerd. Om weer geen discrepantie te krijgen met die nieuwe redactie van artikelen 2.2 en 2.3 Bea, na inwerkingtreding Ow, en ons nieuwe artikel 2.5 Bea, stel ik voor om in het vierde lid van artikel 2.5 een shortcut te nemen en terug te verwijzen naar artikel 2.2, tweede lid, onder a tot en met e.

Hopelijk zie ik zo niets over het hoofd. Voor jullie heb ik het Invoeringsbesluit Omgevingsrecht even bijgevoegd.

Hartelijke groeten,

5.1/2.e

M 06-5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Verzonden:** woensdag 1 september 2021 10:51  
**Aan:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Onderwerp:** Wijziging BEa - versie 1 september 2021

Hoi 5.1/2.e

5.1/2.e en ik hebben zojuist nog even de laatste wijzigingen doorgevoerd in het BEa. Zou jij willen controleren of dat goed is gegaan en een toelichting willen schrijven voor de nieuwe formulering van rijksmonumenten, provinciale monumenten en gemeentelijke monumenten?



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 14:13  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl; 5.1/2.e @mindef.nl  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Dag 5.1/2.e

Je mag ze er ook uithalen als dat voor MDEF duidelijker is. Ter toelichting:

- De uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets (en ook administratieve lasten) gaan niet mee met de internetconsultatie; we wachten nog op de uitkomsten van de toetsen op het onderdeel vliegtuigbergingen maar zowel inspectie als RCE hebben al aangegeven dat hier geen spannende zaken zijn te verwachten; zij zijn immers ook van begin tot eind betrokken geweest bij de vormgeving van de uitzondering.
- De kosten worden ook niet meegenomen in de internetconsultatie. Deze zitten overigens vooral bij RCE en inspectie en hebben te maken met de uitzondering voor vrijwilligers. We hebben hiervoor al dekking georganiseerd.
- En dat de uitkomsten van de consultatie nog PM staan is evident.

Voor de zekerheid: de bewindslieden zetten nu hun handtekening nog niet onder het besluit; het besluit dat ze nemen is om het stuk via de MR in internetconsultatie te brengen.

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 13:57  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl; 5.1/2.e @mindef.nl  
**CC:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl; 5.1/2.e <5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl; 5.1/2.e @minocw.nl; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl  
**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

5.1/2.e

Dank voor het stuk, en de aanpassingen.

We zullen nog even goed door het stuk heen gaan en je snel een reactie sturen.

Een vraag over pag. 10, daar staan nog drie geel gearceerde placeholders. Kunnen die blijven staan, met het oog op komende overleg met de betrokken archeologen (kan ik me nog voorstellen) maar vervolgens de internetconsultatie? Als we het hier aan de minister voorleggen, zal die toch willen weten wat daar komt te staan met haar handtekening er onder.

Groet 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 13:31  
**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DJZ/CI. NTRH 5.1/2.e @mindef.nl; 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e @mindef.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl; 5.1/2.e @minocw.nl; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl; 5.1/2.e @minocw.nl; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl; 5.1/2.e



5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Beste 5.1/2.e en 5.1/2.e

We hebben na de vakanties de pen weer opgepakt. Bijgaand vind je een aangepaste versie (schoon en met wijzigingen bijgehouden), waarin we jullie opmerkingen hebben verwerkt. Volgens ons hebben we alles overgenomen. Verder zie je nog een paar kleine aanpassingen van technische aard.

Eveneens bijgaand tref je de nota aan waarmee wij onze minister voorstellen de internetconsultatie (via de MR en mede namens MDEF) te starten. Deze kun je uiteraard gebruiken om dit ook aan MDEF voor te leggen. Mocht je op de inhoud nog opmerkingen of aanvullingen hebben dan hoor ik dat graag.

Omdat MOCW eerste indiener is wachten wij met het voorleggen aan haar totdat we akkoord hebben van MDEF. Op welke termijn denken jullie die te hebben?

En tot slot kom ik nog even terug op mijn vraag van 16 juli: "Wij zouden graag – met jullie goedvinden – deze laatste versie ook delen met het groepje betrokken archeologen waar ook 5.1/2.e al mee heeft kennis gemaakt. We denken dat dit veel kou uit de lucht zal wegnemen. Is dat akkoord?" Wij spreken hen komende dinsdag dus een spoedige reactie op dit punt zou fijn zijn.

Als altijd, weet ons te vinden voor vragen.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl 5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** vrijdag 23 juli 2021 16:42

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl> 5.1/2.e @mindef.nl

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Collega's,

Bijgaand nog onze opmerkingen.  
Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 12:11

**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT 5.1/2.e @mindef.nl>

**CC:** 5.1/2.e BS/AL/DJZ/CI. NTRH <5.1/2.e @mindef.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Dag 5.1/2.e

We hadden zelf ook al vastgesteld dat "verbod" de juiste term is en gaan in het uiteindelijke wijzigingsbesluit nog doorvoeren dat overal (dus ook in de reeds bestaande uitzonderingen) gesproken wordt van het "verbod". Voor de duidelijkheid: dit is het verbod op het doen van een opgraving zonder

certificaat en daarmee de plicht om over een certificaat te beschikken als je opgraaft. Het zijn dus geen twee verschillende zaken, maar een en hetzelfde.

Certificeringsplicht/certificatieplicht pas ik aan. Die was erdoorheen geglipt.

Ik zal na mijn vakantie de tekst van de toelichting nog eens nauwgezet op terminologische consistentie doorlopen. Inhoudelijk zal dat echter niet tot wijzigingen leiden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e@mindef.nl>

**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 11:30

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @mindef.nl

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hallo 5.1/2.e

Dank voor het stuk, inhoudelijk zie ik veel terug van wat we vorige week hebben besproken, daar komen we uit.

Vandaag is 5.1/2.e (in cc) met verlof, vanaf maandag ben ik met verlof, ik zal mijn opmerkingen naar 5.1/2.e sturen met het verzoek of hij dat, aangevuld met zijn eigen commentaar, volgende week naar jou kan doorzetten.

Bij eerste lezing viel mij op:

- 5.1/2.i + 5.2/1

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Tot zover even,

Groet 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 09:28







was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.



Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER MEMO (MARKEER) ☐ JA, GEHEEL

#### TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

## nota

Nota ter besluitvorming internetconsultatie  
wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie

#### Erfgoed en Kunsten

##### Van

5.1/2.e

T +315.1/2.e

##### Datum

25 augustus 2021

##### Referentie

##### Bijlagen

Wijzigingsbesluit  
Startnota

##### Kopie voor

Reeds afgestemd met  
RCE, WJZ, IOeE, DEF

##### Aantal pagina's

4

### Aanleiding

Met deze nota wordt u gevraagd om akkoord te gaan met het in internetconsultatie brengen van bijgaand wijzigingsbesluit op het Besluit Erfgoedwet archeologie (BEa). Vanwege de demissionaire periode legt u dit voornemen, mede namens de Minister van Defensie, tevens voor aan de MR. Ook hierop vragen we uw akkoord.

### Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de voorgestelde wijzigingen en het via de MR in internetconsultatie brengen van het wijzigingsbesluit.

### Kernpunten

In de Erfgoedwet (art. 5.1) is bepaald dat het verboden is om zonder een certificaat een archeologische opgraving uit te voeren. Het BEa regelt diverse zaken rondom het daartoe benodigde certificeringsproces en bevat een aantal uitzonderingen op het opgravingsverbod (bijvoorbeeld voor opgravingen in het kader van onderwijs aan universiteiten en hogescholen, door verenigingen voor archeologie en voor metaaldetectie tot 30 cm diepte). Met dit wijzigingsbesluit worden drie nieuwe uitzonderingen toegevoegd en wordt een bestaande uitzondering aangepast. Ten behoeve van het wijzigingsbesluit is een startnota opgesteld (zaak            die op 27 september 2019 door 5.1/2.e is goedgekeurd. Het besluit is opgesteld door een werkgroep van EenK, WJZ, IOE en RCE in samenspraak met de betrokken (veld)partijen.

De aanpassingen zijn nodig om

1. het mogelijk te maken dat sportduikers, als vrijwilligers in de onderwaterarcheologie, een bijdrage leveren aan de archeologische monumentenzorg en om zo het draagvlak onder hen voor een zorgvuldige en respectvolle omgang met het cultureel erfgoed onder water te vergroten;
2. het mogelijk te maken dat ook nieuwe organisaties kunnen toetreden tot het archeologisch bestel, waarmee bijgedragen wordt aan een goede werking van de archeologische markt;
3. de opgravingen die onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie worden uitgevoerd te voorzien van een adequate juridische basis in het stelsel van de Erfgoedwet;

4. het huidige vrijstellingsregime voor verenigingen voor vrijwilligers in de archeologie buiten gemeentelijk ingedeeld gebied in lijn te brengen met de nieuwe uitzondering onder 1.

## Toelichting per wijziging

### *1) Vrijwilligers in de maritieme archeologie*

Het wijzigingsbesluit creëert de mogelijkheid om een vereniging, die het behouden en beoefenen van archeologie als statutair doel heeft, op aanvraag, voor een periode van maximaal één jaar ontheffing te verlenen van het opgravingsverbod, voor zover het gaat om cultureel erfgoed onder water. De ontheffing heeft slechts betrekking op een aantal kleinere handelingen, zoals het meenemen van een monster. Aangewezen of voorbeschermde (archeologische) monumenten zijn uitgezonderd, evenals wrakken van oorlogsschepen en militaire vliegtuigen die op de waterbodem liggen. De procedure voor de aanvraag van de ontheffing zal in een nog op te stellen ministeriële regeling nader worden uitgewerkt. Inhoudelijk is hier al wel overeenstemming over met de koepels Stichting Maritiem Onderzoek Noordzee (STIMON) en LWAOW (Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water). Deze partijen zijn nauw betrokken geweest bij het ontwikkelen van de voorgestelde aanpak.

De wens tot het creëren van een uitzondering voor vrijwilligers in de maritieme archeologie is ontstaan na de aanscherping per 1 juli 2016 van het opgravingsverbod in de Erfgoedwet. Handhaving op kwaadwillenden, zoals schatgravers, werd hierdoor makkelijker, maar ook personen met goede bedoelingen mochten niets meer meenemen van de waterbodem. De vrijwilligers in de maritieme archeologie gaven aan dat het aangescherpte opgravingsverbod voor hen te strikt was en niet in het belang van de erfgoedzorg. Zij benadrukten dat het meenemen van voorwerpen die acuut met verspoeling bedreigd worden, of het ter identificatie van een nog onbekende vindplaats meenemen van een of meerdere voorwerpen, bijdraagt aan de erfgoedzorg. Ook wilden zij in dat kader kleinschalig onderzoek (zoals het nemen van een monster) kunnen doen.

Minister Bussemaker heeft op 12 september 2017 via de beantwoording van Kamervragen van de leden Rog, Beckerman en van Dijk aangegeven te zullen kijken naar "een uitzonderingsbepaling op het opgravingsverbod voor vrijwilligers in de maritieme archeologie" en "hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de uitzonderingsbepaling die er al is voor amateurarcheologie op het land, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van de maritieme archeologie" (Kamerstukken II 2016/17, nr. 2017Z10518).

Door middel van een aantal pilots is verkend welke aanpak de beste was. Op basis hiervan is gekozen voor een tijdelijke ontheffing op basis van een aan voorwaarden verbonden aanvraag. Een generieke uitzondering, zoals bijvoorbeeld bij metaaldetectie het geval is, zou teveel ruimte laten voor kwaadwillenden. Geregeld contact tussen vrijwilligers en professionals: aan de voorkant (bij de aanvraag), gedurende het proces (bij meldingen) en aan de achterkant (bij de rapportage), bleek de beste resultaten op te leveren.

Een belangrijke reden om te kiezen voor een ontheffing voor vrijwilligers in de maritieme archeologie is dat we door samen te werken met goedwillende



vrijwilligers het draagvlak voor een zorgvuldige omgang met cultureel erfgoed onder water stimuleren.

*2) Werkzaamheden verkrijgen certificaat*

Met de inwerkingtreding van de Erfgoedwet per 1 juli 2016 is het vergunningstelsel voor het doen van archeologische opgravingen vervangen door een certificeringstelsel. Samen met de partijen die betrokken zijn bij de implementatie hiervan (de Raad voor de Accreditatie, de Stichting Kwaliteit Infrastructuur Bodem, Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (voorheen Erfgoedinspectie) en het Centraal College van Deskundigen in de Archeologie) is geconstateerd dat voor een goede werking van het systeem een aanvulling op de regels nodig is. Het is binnen de bestaande regels namelijk niet mogelijk om als nieuwe toetreders aan te tonen dat je in staat bent om een goede opgraving uit te voeren. Hier is immers een certificaat voor nodig dat pas na toetsing kan worden verkregen. Met de voorgestelde wijziging wordt een opgraving die wordt uitgevoerd in het kader van het behalen van het certificaat uitgezonderd van het opgravingsverbod.

*3) Vliegtuigbergingen onder coördinatie van het Ministerie van Defensie*

Defensie is, in de persoon van de Stafofficier Vliegtuigberging (SOVB), de leidende partij bij bergingen van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog, waarbij in de regel tevens sprake is van het ruimen van explosieven en/of de aanwezigheid van menselijke resten. Deze bergingen vallen binnen de definitie van archeologische opgravingen zoals bepaald in de Erfgoedwet, zodat hiervoor een opgravingscertificaat nodig is. Defensie beschikt hier niet over. Tegelijkertijd hebben bergers van Defensie OCW gevraagd om striktere handhaving door de Inspectie van het opgravingsverbod uit de Erfgoedwet ten aanzien van amateurgroepen die vliegtuigwrakken opgraven. De Inspectie worstelt met deze toezichtsvraag, omdat een strengere handhaving strikt genomen ook op Defensie zelf betrekking zou moeten hebben. Het is vanuit het toezicht dan ook wenselijk de praktijk van het onder coördinatie van Defensie bergen van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog en de Erfgoedwet- en regelgeving met elkaar in lijn te brengen.

De noodzaak hiertoe is ook actueel geworden doordat de Minister van BZK op verzoek van de Tweede Kamer het nationaal programma berging vliegtuigwrakken met nog vermiste vliegers uit de Tweede Wereldoorlog heeft gestart.<sup>1</sup> Dit programma is gericht op het in de komende jaren uitvoeren van 30 tot 40 vliegtuigbergingen (3 tot 5 per jaar) waar naar alle waarschijnlijkheid menselijke resten bij aangetroffen zullen worden. Ten gevolge hiervan zal het aantal bergingen dat door Defensie wordt uitgevoerd de komende tijd toenemen.

De wetenschappelijke kenniswinst van een vliegtuigberging/opgraving is vaak, maar niet altijd, beperkt. Veel is immers al bekend en de vliegtuigen zijn bij het neerstorten vaak gefragmenteerd geraakt. De zogenaamde "conflictarcheologie" kan zich echter in toenemende publieke belangstelling verheugen. Daarbij gaat het vaak om de waarde die aan tastbare herinneringen wordt gehecht of om streekhistorie. Met name op deze gebieden kan archeologisch onderzoek tijdens vliegtuigbergingen een belangrijke bijdrage leveren.

<sup>1</sup> Tweede Kamer, vergaderjaar 2018–2019, 32 156, nr. 96

Dit alles overwegende zijn zowel Defensie, Inspectie als E&K en RCE voorstander van het alsnog verlenen van een uitzonderingspositie aan Defensie voor wat betreft militaire vliegtuigwrakken, slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog en niet-gesprongen explosieven.

Om de archeologische kenniswinst toch te borgen is in het voorstel opgenomen dat voorafgaande aan iedere vliegtuigberging Defensie en OCW (RCE) volgens een nog op te stellen protocol beoordelen of archeologisch onderzoek wenselijk is en zo ja in welke vorm dit onderzoek kan plaatsvinden. Deze beoordeling wordt als advies aan het bevoegd gezag ten aanzien van de berging (meestal de gemeente) meegegeven.

#### 4) *Aanpassing bevoegd gezag Noordzee*

In het huidige Besluit Erfgoedwet archeologie (BEa) is een vrijstelling opgenomen voor het verrichten van opgravingen door vrijwilligers als het bevoegd gezag heeft geoordeeld dat er geen professioneel onderzoek nodig is. Voor de Noordzee is hierbij per abuis verwezen naar het bevoegd gezag voor gebouwde en aangelegde rijksmonumenten (artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Dit is een, voor de Noordzee, niet bestaand bevoegd gezag. Om dit te herstellen zou een aanpassing van het BEa nodig zijn. Echter, aangezien voor vrijwilligers nu een ontheffing wordt geïntroduceerd die beter aansluit bij de praktijk van de vrijwilligers in de onderwaterarcheologie, is in dit wijzigingsvoorstel de bovengenoemde vrijstelling voor het Noordzeegebied geschrapt.

#### Tot slot

- Voor de wijziging ten aanzien van vrijwilligers bestond in de vorige Tweede Kamer draagvlak. We hebben geen reden om aan te nemen dat dit is veranderd. De beoogde werkwijze sluit goed aan bij de politiek breed gedragen wens om vrijwilligers te betrekken bij de erfgoedzorg.
- Tegenover de samenwerking met goedwillende verenigingen van vrijwilligers in de maritieme archeologie staat handhaving op kwaadwillende groepen en individuen. Onlangs zijn de Inspectie en de Kustwacht gestart met een pilot om hun onderlinge samenwerking te intensiveren. Op basis van de uitkomsten hiervan zullen nadere afspraken worden gemaakt.
- Op de financiële consequenties van dit voorstel (extra toezicht door Inspectie en extra inzet RCE voor contact met vrijwilligers) is door u geanticipeerd bij de besluitvorming over de middelen erfgoed leefomgeving. Dekking is opgenomen in het bestedingsplan van de directie Erfgoed en Kunsten.
- Ten behoeve van de vrijwilligers zal tegen de tijd dat het besluit definitief vastgesteld zal worden (in 2022) door de RCE een communicatiecampagne worden voorbereid.
- Er is door de RCE een uitvoeringstoets op het wijzigingsbesluit uitgevoerd. De uitkomst hiervan is positief. Hetzelfde geldt voor de handhavingstoets door de Inspectie.

**Datum**  
25 augustus 2021

- Na verwerking van de uitkomsten van de internetconsultatie zal het wijzigingsvoorstel via de MR aan de Raad van State worden aangeboden. De handhaafbaarheids- en uitvoeringstoets zullen daar dan bijgevoegd worden evenals de toets op administratieve lastendruk.



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 14:32  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: notitie omgang vondsten PAN  
**Bijlagen:** Notitie juridisch Kader PAN opgeschoond\_V080621.docx

Gevonden! Die bespreking heeft alleen volgens mij niet plaatsgevonden. Dinsdag op het afstemmingsoverleg?

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 13 juli 2021 10:54  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** FW: notitie omgang vondsten PAN

Dag allemaal,

Hierbij de notitie met het juridisch kader voor maritieme vondsten, ter bespreking in ons afstemmingsoverleg van vanmiddag.

Groeten,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 8 juni 2021 11:14  
**Aan:** 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** notitie omgang vondsten PAN

Dag 5.1/2.e en 5.1/2.e

Bijgevoegd vinden jullie een nieuwe, vereenvoudigde versie van de notitie waarin we een beleidsstandpunt formuleren over hoe we omgaan met vondsten van vrijwilligers in de onderwaterarcheologie die willen meewerken aan registratie van hun vondsten in Pan.

De strekking is vergeleken met de vorige versie niet fundamenteel gewijzigd, maar hebben geprobeerd eerdere opmerkingen zoveel mogelijk te verwerken en het overzichtelijk en begrijpelijk te krijgen.

Strekking is (nog steeds) dat bij registratie van vondsten in PAN die onder de Monumentenwet '88 zijn gedaan, wat ons betreft de zaak is afgedaan, waarbij we wel een slag om de arm houden voor vondsten die van rijksmonumenten komen en hele bijzondere (VOC/WIC) vondsten die eigendom zijn van de staat.

Bij vondsten die onder de Erfgoedwet zijn gedaan gelden de regels die we met de vrijwilligers hebben afgesproken en straks de regels van het BEA.

En ten slotte oorlogswrakken: deze vormen een aparte categorie, waarbij de soevereiniteit en eigendomsrechten van de vlaggenstaat de boventoon voeren.

Graag horen we van jullie of de lijn wat jullie betreft akkoord is, en of het duidelijk genoeg is.

Dan nog het vervolg:

De vraag ligt voor op welk niveau we, indien akkoord, deze lijn willen vaststellen. We hebben al eens gezegd dat misschien MOCW zou moeten accorderen. Willen we dat idd en hoe is dan de routing?

En ten slotte is er ook een toezicht- en handhavingsvraagstuk: in het stuk staat een aantal situaties wanneer we eventueel wel optreden. Daarbij is de vraag natuurlijk: welke afweging maken we daarbij en wie treedt dan op/ hoe werken we daarin samen. Het is goed om hierover te hebben nagedacht ( ik vermoed dat deze vraag ook gesteld zal worden als we deze lijn willen laten vaststellen). Ik stel voor om, als de lijn akkoord is, hierover nog even samen te gaan zitten.

Groeten,

Andrea, mede namens 5.1/2.e en 5.1/2.e

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

Beleidsmedewerker Strategie en Internationaal

.....  
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**

Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort

Postbus 1600 | 3800 BP | Amersfoort

.....  
**M +31 6 5.1/2.e**

5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl

[www.cultureelerfgoed.nl](http://www.cultureelerfgoed.nl)

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 7 september 2021 14:43  
**Aan:** 5.1/2.e @hetnet.nl'; 5.1/2.e @apeldoorn.nl'  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** 9380 - Wijziging BEa - versie 2 september 2021 (schoon).docx  
**Bijlagen:** 9380 - Wijziging BEa - versie 2 september 2021 (schoon).docx

Zoals zojuist besproken. Graag vertrouwelijk mee omgaan en niet verder verspreiden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 17 september 2021 14:44  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** RE: Regeling Erfgoedwet archeologie  
**Bijlagen:** 12248 - Conceptregeling Erfgoedwet archeologie 5.1/2.e docx

Dag allen,

Ik heb, als eerste in de estafette, in de tekst enkele opmerkingen trachten te beantwoorden.

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Verzonden:** woensdag 15 september 2021 10:00  
**Aan:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>;  
 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e  
 @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** Regeling Erfgoedwet archeologie

Hai allemaal,

We hebben vandaag afgesproken dat we voor de volgende vergadering op 29 september allemaal naar de Regeling Erfgoedwet archeologie gaan kijken en daar opmerkingen en tekstsuggesties bij plaatsen. Daarvoor is de volgende volgorde afgesproken:

5.1/2.e

Voor woensdag 22/9  
 22/9  
 23/9  
 24/9  
 27/9  
 28/9

@5.1/2.e en 5.1/2.e : we hebben jullie dus ook alvast ingepland, laat het even weten als dit niet uitkomt.

Groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 20 september 2021 16:30  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hoi 5.1/2.e

Buiten reikwijdte

Aanbiedingsformulier is er nog niet, maar dat hoeft dan toch niet apart langs jullie minister?

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** maandag 20 september 2021 16:18

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hallo 5.1/2.e

Buiten reikwijdte

Maar het Besluit Erfgoedwet zal echt even langs de (nieuwe) minister moeten vrees ik. Hebben jullie wellicht al nagedacht over het aanbiedingsformulier? Mogelijk kunnen we dat in een keer doen?

Groet 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl

**Verzonden:** maandag 20 september 2021 15:32

**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e @mindef.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hoi 5.1/2.e

Dank. Mooie beknopte nota!

Als ik zou muggenziften:

- Het initiatief om de uitzondering te regelen voor Defensie werd ingegeven doordat Defensie graag betere handhaving wilde op illegale opgravingen.
- Het opgravingsverbod komt niet uit 2016 maar is eigenlijk al sinds de jaren zestig van kracht (in verschillende vormen). Het is dus niet in 2016 over het hoofd gezien. Het lijkt nu een beetje alsof OCW een fout herstelt. Het is een combinatie van de wens tot betere handhaving en de maatschappelijke ontwikkeling waarbij WOII nu als erfgoed gezien wordt.
- Het gaat niet alleen om de vraag of de opgraving van een vliegtuigwrak archeologische waarde heeft, maar ook om wat er nog meer op die locatie gevonden zou kunnen worden (uit andere tijden).

Ben benieuwd naar de uitkomst.

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** maandag 20 september 2021 14:19

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hallo 5.1/2.e

Ik zal proberen voor het stuk op gepaste slinkse wijze toch akkoord te krijgen.

Voor onze minister (functioneel dus) heb ik een eigen beslisnota gemaakt, toegespitst op Defensie. Die van jullie heb ik met belangstelling gelezen maar verder niet doorgestuurd.

In bijlage onze nota, gaarne niet verder verspreiden,

Groet 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl

**Verzonden:** maandag 20 september 2021 10:02

**Aan:** 5.1/2.e , BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e @mindef.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Dag 5.1/2.e

**Buiten reikwijdte** **Buiten reikwijdte**

Een juridisch dossier als de AMvB archeologie is bij Grapperhaus vast in goede handen, maar kan me voorstellen dat hij veel op zijn bord krijgt nu. Ik hoor het wel als er voortgang is. Het zou wel fijn zijn om de internetconsultatie dit najaar (lieft oktober) te kunnen starten.

Wat je zegt over de aantallen bergingen klopt. Ik zal het aanpassen, maar dat is niet nodig om het aan MDEF te kunnen voorleggen, toch?

Groet!

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** vrijdag 17 september 2021 17:23

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hallo 5.1/2.e

Het zal je denk ik niet zijn ontgaan dat Defensie inmiddels is toevertrouwd aan de goede zorgen van Ferd Grapperhaus.

De nota met het wijzigingsbesluit had het bureau van de vorige minister bijna bereikt, mede vanwege Afghanistan lag de aandacht ook elders..

Ik zal bevorderen dat het stuk alsnog verder wordt behandeld.

Nog een inhoudelijk dingetje: in jullie aanbiedingsnota staat dat het aantal bergingen zal toenemen als gevolg van het nationaal programma. Ik denk echter niet dat dat zo is. De afgelopen jaren is het aantal bergingen stabiel, en gezien de beschikbare capaciteit zie ik het ook niet toenemen. Wel zien we dat inmiddels de nodige bergingen zijn uitgevoerd in het kader van het nationaal programma.



Prettig weekend,  
Groet 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 14:13

**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e @mindef.nl>; 5.1/2.e  
BS/AL/DJZ/CI. NTRH 5.1/2.e @mindef.nl>

**CC:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>;

5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e

@minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e

@cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Dag 5.1/2.e

Je mag ze er ook uithalen als dat voor MDEF duidelijker is. Ter toelichting:

- De uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets (en ook administratieve lasten) gaan niet mee met de internetconsultatie; we wachten nog op de uitkomsten van de toetsen op het onderdeel vliegtuigbergingen maar zowel inspectie als RCE hebben al aangegeven dat hier geen spannende zaken zijn te verwachten; zij zijn immers ook van begin tot eind betrokken geweest bij de vormgeving van de uitzondering.
- De kosten worden ook niet meegenomen in de internetconsultatie. Deze zitten overigens vooral bij RCE en inspectie en hebben te maken met de uitzondering voor vrijwilligers. We hebben hiervoor al dekking georganiseerd.
- En dat de uitkomsten van de consultatie nog PM staan is evident.

Voor de zekerheid: de bewindslieden zetten nu hun handtekening nog niet onder het besluit; het besluit dat ze nemen is om het stuk via de MR in internetconsultatie te brengen.

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl 5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 13:57

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @mindef.nl

**CC:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>;

5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e

@minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e

@cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

5.1/2.e

Dank voor het stuk, en de aanpassingen.

We zullen nog even goed door het stuk heen gaan en je snel een reactie sturen.

Een vraag over pag. 10, daar staan nog drie geel gearceerde placeholders. Kunnen die blijven staan, met het oog op komende overleg met de betrokken archeologen (kan ik me nog voorstellen) maar vervolgens de internetconsultatie? Als we het hier aan de minister voorleggen, zal die toch willen weten wat daar komt te staan met haar handtekening er onder.

Groet 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** vrijdag 3 september 2021 13:31

**Aan:** 5.1/2.e BS/AL/DJZ/CI. NTRH 5.1/2.e @mindef.nl>; 5.1/2.e

BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT 5.1/2.e @mindef.nl>

CC: 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>;  
5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e  
@minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e  
@cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Beste 5.1/2.e en 5.1/2.e

We hebben na de vakanties de pen weer opgepakt. Bijgaand vind je een aangepaste versie (schoon en met wijzigingen bijgehouden), waarin we jullie opmerkingen hebben verwerkt. Volgens ons hebben we alles overgenomen. Verder zie je nog een paar kleine aanpassingen van technische aard.

Eveneens bijgaand tref je de nota aan waarmee wij onze minister voorstellen de internetconsultatie (via de MR en mede namens MDEF) te starten. Deze kun je uiteraard gebruiken om dit ook aan MDEF voor te leggen. Mocht je op de inhoud nog opmerkingen of aanvullingen hebben dan hoor ik dat graag.

Omdat MOCW eerste indiener is wachten wij met het voorleggen aan haar totdat we akkoord hebben van MDEF. Op welke termijn denken jullie die te hebben?

En tot slot kom ik nog even terug op mijn vraag van 16 juli: "Wij zouden graag – met jullie goedvinden – deze laatste versie ook delen met het groepje betrokken archeologen waar ook 5.1/2.e al mee heeft kennis gemaakt. We denken dat dit veel kou uit de lucht zal wegnemen. Is dat akkoord?" Wij spreken hen komende dinsdag dus een spoedige reactie op dit punt zou fijn zijn.

Als altijd, weet ons te vinden voor vragen.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

Van: 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** vrijdag 23 juli 2021 16:42

Aan: 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @mindef.nl

CC: 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e  
@cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e  
@inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>;  
5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Collega's,

Bijgaand nog onze opmerkingen.  
Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

Van: 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 12:11

Aan: 5.1/2.e BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e @mindef.nl>

CC: 5.1/2.e BS/AL/DJZ/CI. NTRH <5.1/2.e @mindef.nl>; 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e  
5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e  
@inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>;  
5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF



Dag 5.1/2.e

We hadden zelf ook al vastgesteld dat "verbod" de juiste term is en gaan in het uiteindelijke wijzigingsbesluit nog doorvoeren dat overal (dus ook in de reeds bestaande uitzonderingen) gesproken wordt van het "verbod". Voor de duidelijkheid: dit is het verbod op het doen van een opgraving zonder certificaat en daarmee de plicht om over een certificaat te beschikken als je opgraft. Het zijn dus geen twee verschillende zaken, maar een en hetzelfde.

Certificeringsplicht/certificatieplicht pas ik aan. Die was erdoorheen geglipt.

Ik zal na mijn vakantie de tekst van de toelichting nog eens nauwgezet op terminologische consistentie doorlopen. Inhoudelijk zal dat echter niet tot wijzigingen leiden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl 5.1/2.e @mindef.nl>

**Verzonden:** vrijdag 16 juli 2021 11:30

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @mindef.nl

**Onderwerp:** RE: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Hallo 5.1/2.e

Dank voor het stuk, inhoudelijk zie ik veel terug van wat we vorige week hebben besproken, daar komen we uit.

Vandaag is 5.1/2.e (in cc) met verlof, vanaf maandag ben ik met verlof, ik zal mijn opmerkingen naar 5.1/2.e sturen met het verzoek of hij dat, aangevuld met zijn eigen commentaar, volgende week naar jou kan doorzetten.

Bij eerste lezing viel mij op:

- 5.1/2.i + 5.2/1

[Redacted content]

Tot zover even,  
Groet 5.1/2.e



Van: 5.1/2.e [redacted] @minocw.nl>

Verzonden: vrijdag 16 juli 2021 09:28

Aan: 5.1/2.e [redacted], BS/AL/DGB/DMV/AFD MAT <5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]

[redacted]@minocw.nl>

CC: 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]@cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e [redacted]

[redacted]@minocw.nl>; 5.1/2.e [redacted]@inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e [redacted]@minocw.nl>;

5.1/2.e [redacted]@cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e [redacted]@cultureelerfgoed.nl>;

5.1/2.e [redacted]@cultureelerfgoed.nl>

Onderwerp: Versie wijzigingsbesluit AMvB archeologie voor MOCW en MDEF

Beste 5.1/2.e [redacted] en 5.1/2.e [redacted]

We hebben de uitkomst van onze bespreking van vorige week verwerkt. Bijgaand vinden jullie de versie van het wijzigingsbesluit die gebruikt kan worden om aan MOCW en MDEF voorgelegd te worden voor akkoord op de internetconsultatie. Zoals besproken zullen wij vervolgens een gezamenlijk MR voorstel hiertoe voorbereiden.

Op de inhoud nog een paar toelichtingen.

- We hebben de wijzigingen zichtbaar gemaakt ten opzichte van de versie van 26 mei.
- Er is aan het begin van de toelichting een passage toegevoegd over de werking van het opgravingsverbod.
- 5.1/2.i + 5.2/1

[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]

[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]  
[redacted]

- Verder hebben we nog een aantal kleinere tekstuele verbeteringen doorgevoerd.

Wij zouden graag – met jullie goedvinden – deze laatste versie ook delen met het groepje betrokken archeologen waar ook 5.1/2.e [redacted] al mee heeft kennis gemaakt. We denken dat dit veel kou uit de lucht zal wegnemen. Is dat akkoord?

Dan rest mij niets anders dan jullie een heel goede zomer toe te wensen!

Vriendelijke groet,

5.1/2.e [redacted]

5.1/2.e [redacted]

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e [redacted]  
5.1/2.e [redacted]@minocw.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden



aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 28 september 2021 13:22  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: Aanvulling Uitvoerings/Handhavingstoets BEa  
**Bijlagen:** UH-toets Wijziging BEa versie 2021.docx; UH-toets Wijziging BEa versie 2021 (met wijzigingen).docx

**Van:** 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 28 september 2021 12:58  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>  
**Onderwerp:** Aanvulling Uitvoerings/Handhavingstoets BEa

Beste 5.1/2.e

Als het goed is gaat vandaag de nieuwe UH-toets richting 5.1/2.e ik stuur hem jou ook alvast.

Groet, 5.1/2.e



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 25 oktober 2021 13:38  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** FW: notitie juridisch kader maritieme vondsten in PAN  
**Bijlagen:** Notitie juridisch Kader PAN opgeschoond\_V201021.docx

Mail van 5.1/2.e van vorige week. Is dus uitgezet bij WJZ.

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Verzonden:** woensdag 20 oktober 2021 15:32  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @inspectie-oe.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** notitie juridisch kader maritieme vondsten in PAN

Beste 5.1/2.e

Sinds enkele jaren loopt er een initiatief (Portable Antiquities of the Netherlands, ofwel PAN), waarin archeologische vrijwilligers gefaciliteerd worden om hun archeologische vondsten te registreren. Dit vanwege de wetenschappelijke waarde die deze vondsten kunnen hebben. OCW financiert het initiatief en er wordt aan gewerkt om het structureel te maken.

Het is de bedoeling dat ook de vrijwilligers in de onderwaterarcheologie actief benaderd gaan worden, zodat ook hun vondsten goed geregistreerd worden.

Echter meer nog dan bij vondsten die van land komen spelen bij de maritieme vondsten juridische haken en ogen die het vaak onduidelijk maken of de vondsten wel legaal zijn verkregen. Bovendien gaat het soms ook om vondsten uit oorlogswrakken.

We willen de vrijwilligers voorafgaand aan registratie van de vondsten op de hoogte stellen van de juridische aspecten en hoe wij daar als rijk mee omgaan.

Enerzijds kunnen we ze gerust stellen (we gaan voor vondsten die onder de Monumentenwet zijn gedaan in principe niet meer kijken of de vondsten wel legaal zijn gedaan en we gaan de vondsten ook niet afpakken).

Anderzijds willen we wel duidelijk maken dat er voor vondsten die onder de Erfgoedwet zijn gedaan scherpere regels gelden en dat we daaraan ook vasthouden.

Ten slotte maken we ook duidelijk dat wij vondsten van oorlogswrakken die onder onze aandacht komen altijd zullen melden bij de betreffende staat van herkomst (als die bekend is natuurlijk).

Dit in een notendop wat er in bijgevoegde notitie staat.

We willen er graag nog een blik van WJZ op hebben. Zie jij kans er binnenkort naar te kijken?

Met groet,

5.1/2.e (ook namens 5.1/2.e 5.1/2.e 5.1/2.e en 5.1/2.e die aan de notitie hebben meegewerkt).

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

Beleidsmedewerker Strategie en Internationaal

.....  
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**

Smallepad 5 | 3811 MG | Amersfoort

Postbus 1600 | 3800 BP | Amersfoort

.....  
**M** +31 6 5.1/2.e

5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl

[www.cultureelerfgoed.nl](http://www.cultureelerfgoed.nl)

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 26 oktober 2021 17:01  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** MR formulier en samenvatting wijzigingsbesluit  
**Bijlagen:** Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; Nota ter besluitvorming internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; AanbiedingsFormulierMinisterraad internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.pdf

Dag allen,

Ik ben er eindelijk toe gekomen om een MR formulier + samenvatting van het wijzigingsbesluit te maken. Ik bespreek deze graag donderdag met jullie. Voor de volledigheid voeg ik ook de eerdere nota aan MOCW bij. Mocht je dan niet kunnen dan graag commentaar per mail. Ik wil de stukken vrijdag naar Defensie sturen.

Groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** donderdag 28 oktober 2021 14:29  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**Onderwerp:** RE: Besluit erfgoedwet  
**Bijlagen:** Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx;  
 AanbiedingsFormulierMinisterraad internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.pdf

Dag 5.1/2.e

Bijgaand het MR formulier + de samenvatting van het besluit die daar dan bijgevoegd dient te worden.

Er is mij veel aan gelegen om het besluit voor 27/11 in de openbaarheid te hebben. Dit vanwege een landelijke bijeenkomst van vrijwilligers in de onderwaterarcheologie op die dag. Daarom mik ik op behandeling in de MR van 12/11. Lukt het jullie om volgende week akkoord te geven?

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>  
**Verzonden:** donderdag 28 oktober 2021 10:49  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl  
**Onderwerp:** Besluit erfgoedwet

Hallo 5.1/2.e

Ik hoop dat je een goede vakantie hebt gehad;  
 Heb je wellicht al tijd kunnen vinden voor het MR-aanbiedingsformulier?  
 Groet 5.1/2.e

5.1/2.e

**Ministerie van Defensie**

Directoraat-Generaal Beleid (DGB)  
 Directie Materieel, Vastgoed en Duurzaamheid (DMV)

PKC I Plein 4 | 2511 CR Den Haag  
 Postbus 20701 | 2500 ES Den Haag | 5.1/2.e

M +31 (0)6 5.1/2.e  
 5.1/2.e @mindef.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 1 november 2021 16:39  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl'  
**Onderwerp:** Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx  
**Bijlagen:** Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Beide zaken aangepast. Ik heb van het laatste één zin gemaakt.

Dank voor de scherpe blik.

Groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** woensdag 3 november 2021 14:03  
**Aan:** 5.1/2.e  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** RE: Aanmelding stuk voor MR  
**Bijlagen:** AanbiedingsFormulierMinisterraad internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.pdf; Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Hoi 5.1/2.e

Dat is fijn om te horen.

Dat MR format blijft een ingewikkeld document om goed op te slaan... Bijgaand de juiste versie (die ook naar DEF is gestuurd). Eveneens bijgaand een samenvatting van het wijzigingsbesluit. Die had ik ook al opgesteld.

Verder heb ik ook al een nota aan MOCW gemaakt en weet ik dat WJZ medeparaaf moet geven.

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Verzonden:** woensdag 3 november 2021 12:08  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Onderwerp:** RE: Aanmelding stuk voor MR

Ha 5.1/2.e

Dank voor de headsup alvast. Even ter dubbelcheck: bij mij zijn vrijwel alle velden leeg. Ik hoop dat dat niet zo is in de versie die bij Defensie ligt 😊.

Ten aanzien van je vragen:

- Nee, internetconsultaties in de demissionaire periode kunnen rechtstreeks worden geagendeerd.
- Dat is vooral van onszelf afhankelijk, AZ plaats gebruikelijk alle stukken die uiterlijk op een vrijdag worden aangeleverd op de agenda van de week erna (de MR is dan ook weer op vrijdag). Dus als MDEF akkoord is, is het zaak snel akkoord te krijgen van MOCW. 5.1/2.e en 5.1/2.e in de CC kunnen je alles over dat proces vertellen.

Wellicht nog een opmerking: gebruikelijk bij de internetconsultaties is het aanbiedingsformulier en een korte notitie (1 a 2 pagina's) om het voorstel toe te lichten, het daadwerkelijke besluit hoeft nog niet mee.

27 november is zeker mogelijk, maar zal dus afhankelijk zijn van de instemming van Defensie en MOCW.

Hopelijk kun je hiermee uit de voeten.

Groeten,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Verzonden:** woensdag 3 november 2021 11:25



**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Onderwerp:** Aanmelding stuk voor MR

Dag 5.1/2.e

Ik heb een stuk dat ik graag wil aanmelden voor de MR. Het gaat om de start van een internetconsultatie. Bijgaand MR formulier ligt momenteel bij MDEF ter goedkeuring en gaat daarna naar MOCW. Ik hoop van MDEF vrijdag akkoord te krijgen.

Ik heb twee vragen:

- Moet dit onderwerp ook langs alle voorportalen? Het gaat immers om een formaliteit die alleen noodzakelijk is vanwege de demissionaire status.
- Wat is het eerste moment dat haalbaar is om het op de agenda van de MR te krijgen?

Mijn hoop is om voor 27 november akkoord op de internetconsultatie te krijgen, maar misschien ben ik te optimistisch?

Groet!

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 23 november 2021 10:50  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** IAK internetconsultatie wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx  
**Bijlagen:** IAK internetconsultatie wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx;  
Template internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Dag allen,

Met enige vertraging heb ik vandaag het IAK formulier ingevuld. Graag loop ik daar morgen nog even met jullie doorheen.

Dan moet alleen nog bijgaand template worden ingevuld. Ik hoop dat we dat morgen samen even kunnen doen. Als dat klaar is dan kan de takenlijn worden gestart!

Groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 26 november 2021 14:16  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Presentatie 27 november 2021 Ontheffing opgravingsverbod voor verenigingen in de onderwaterarcheologie.pptx  
**Bijlagen:** Presentatie 27 november 2021 Ontheffing opgravingsverbod voor verenigingen in de onderwaterarcheologie.pptx

Dag allen,

Ik heb het hele verhaal maar weer eens onder elkaar gezet. Hebben jullie nog opmerkingen/aanvullingen?

Groet!

5.1/2.e





Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

# Ontheffing opgravingsverbod voor verenigingen in de onderwaterarcheologie

512e

27 november 2021



## Voorgeschiedenis

- Aanscherping opgravingsverbod in Erfgoedwet (2016)
- Wens om samen te werken met goedwillende vrijwilligers
- Pilots
- Werkwijze ontwikkeld samen met LWAOW en STIMON
- Aanpassing regelgeving
- 'In de geest van'





## Kern werkwijze

- Ontheffing en geen vrijstelling -> aanvraag + plan bij RCE
- Aanvraag door vereniging, niet door individuen
- Aan voorkant en achterkant contact tussen RCE en verenigingen
- Alleen voor kleinere werkzaamheden
- Aantal situaties is uitgezonderd
- AMvB schept het kader; uitwerking in een regeling en aanvraagformulier





## Reikwijdte ontheffing

- De ontheffing kan betrekking hebben op het meenemen van voorwerpen die acuut worden bedreigd, het meenemen van voorwerpen die dienen ter identificatie en/of op het verrichten van specifieke kleinere onderzoekshandelingen.
- De duur van de ontheffing is maximaal een jaar.
- De omvang van het gebied waarvoor de ontheffing geldt, is afhankelijk van het ingediende projectplan en de aard van de daarin beschreven activiteiten.
- De ontheffing heeft betrekking op de binnenwateren, de territoriale zee en de aansluitende zone (t/m 24 mijl).
- De ontheffing kan geen betrekking hebben op (voorbeschermde) rijks-provinciale of gemeentelijke monumenten.
- Oorlogsschepen vallen buiten de ontheffing, tenzij er expliciete toestemming is van de vlagstaat. Vliegtuigwrakken WOII vallen altijd buiten de ontheffing.
- Oorlogsschepen waarvan de vlagstaat onbekend is worden eerst getracht te identificeren zonder het wrak te beroeren. Het meenemen van een voorwerp ter identificatie is alleen toegestaan na expliciete toestemming van de minister van OCW (RCE).





## Vereisten voor de aanvraag

- Voor het verkrijgen van een ontheffing moet een aanvraag worden ingediend bij de minister van OCW.
- De aanvrager is een vereniging die:
  - › als statutair doel het behouden en beoefenen van archeologie heeft;
  - › een gedragscode kent waarin ten minste is opgenomen dat leden zich zullen houden aan wet – en regelgeving; en waarin ook wordt ingegaan op hoe ethisch juist te handelen, bijvoorbeeld ten aanzien van oorlogsgraven of illegale handel;
  - › interne sancties verbindt aan het schenden van de gedragscode.
- In de aanvraag wordt duidelijk aangegeven welke leden van de vereniging in het veld verantwoordelijk zijn en wie als projectleider/duikteamleider optreedt.
- Uit de aanvraag blijkt dat de in het veld verantwoordelijke leden van de vereniging voldoende zijn opgeleid met oog op de voorgenomen activiteiten, minimaal equivalent Basiscursus Maritieme Archeologie.





## Overige verplichtingen en randvoorwaarden

- Het melden, rapporteren, documenteren en conserveren van vondsten (art. 5.6 en 5.4.1 Erfgoedwet) is verplicht (idem land).
- Na verlenen van de ontheffing wordt een onderzoeksmelding gedaan in Archis. De archeologische waarnemingen en vondsten in het kader van het onderzoek worden hierbinnen gemeld.
- Vrijwilligers dienen de vondsten zodanig aan te leveren dat degradatie zoveel mogelijk wordt voorkomen en een goede conservering mogelijk is.
- Bij de uitvoering van het project moet men zich houden aan de richtlijnen uit de Basis cursus Maritieme Archeologie.
- Meegenomen voorwerpen blijven eigendom van de eigenaar (depot, land, bedrijf etc.), maar kunnen in bruikleen worden gegeven, bijvoorbeeld bij de vinder, mits de vondsten zijn gemeld en de eigenaar daarmee instemt.
- Voorwaarde voor wat betreft de Noordzee is dat het vaarplan vooraf is gemeld aan de Kustwacht en Inspectie.
- Uiteraard moeten alle reguliere voorschriften die betrekking hebben op de gang van zaken op en onder water, bijvoorbeeld m.b.t. het duiken in vaargeulen, worden nageleefd.
- De RCE neemt een besluit over de projectaanvraag, gehoord de betrokken gemeente(n).





## Gevolgen voor verenigingen

- Rechtsvorm aanpassen naar vereniging (bijv. STIMON)
- Gedragscode ontwikkelen of aanpassen (samen met RCE)
- Interne sanctieprocedure ontwikkelen
- Communicatie naar leden
- Aanvragen doen bij de RCE
- Conserveren opnemen in Basiscursus Maritieme Archeologie



## Nieuwe tekst AMvB

Artikel 2.5 Verenigingen voor vrijwilligers in de onderwaterarcheologie

1. Onze Minister kan aan een vereniging, die het behouden en beoefenen van archeologie als statutair doel heeft, op aanvraag voor een periode van maximaal één jaar ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, van de wet, voor zover het betreft cultureel erfgoed onder water.
2. Artikel 5.4, eerste lid en artikel 5.6 van de wet zijn van overeenkomstige toepassing.
3. De ontheffing ziet slechts op de volgende handelingen:
  - a. het meenemen van een archeologische vondst die acuut wordt bedreigd door natuurlijke processen;
  - b. het meenemen van een archeologische vondst die dient ter identificatie van het archeologisch monument; of
  - c. het verrichten van kleinschalige onderzoekshandelingen met zeer beperkte gevolgen voor de archeologische waarde van het archeologisch monument.
4. De ontheffing is niet van toepassing op:
  - a. de gevallen, bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, onder a tot en met e;
  - b. een wrak van een militair vliegtuig; en
  - c. een wrak van een oorlogsschip, tenzij
    - 1°. de vlaggenstaat hiervoor toestemming heeft verleend; of
    - 2°. de vlaggenstaat onbekend is.
5. Onze Minister kan aan een ontheffing voorschriften verbinden.
6. Onze Minister kan de ontheffing intrekken. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gegeven omtrent de aanvraag, wijziging en weigering van een ontheffing.





## Vervolg

- Voor kerst start internetconsultatie (tot eind januari)
- Verwerken uitkomst (februari)
- AMvB via ministerraad naar de Raad van State (max drie maanden) (half maart)
- AmvB met verwerking advies Raad van State via de ministerraad naar de Koning (uiterlijk juni)
- Inwerkingtreding
- Parallel aan de AmvB worden een ministeriele regeling en een aanvraagformulier ontwikkeld, in afstemming met koepels.



5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 29 november 2021 10:59  
**Aan:** Remy Luttik 5.1/2.e @noordzeemaritiem.nl)  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Presentatie 27 november 2021 Ontheffing opgravingsverbod voor verenigingen in de onderwaterarcheologie.pptx  
**Bijlagen:** Presentatie 27 november 2021 Ontheffing opgravingsverbod voor verenigingen in de onderwaterarcheologie.pptx

Dag Remy,

Ik begreep dat je graag mijn presentatie van afgelopen zaterdag wilde hebben. Zie bijgaand.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** dinsdag 30 november 2021 11:17  
**Aan:** 5.1/2.e  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** RE: Notitie Maritiem  
**Bijlagen:** Taken en middelen RCE Archeologie Waterbodems DEF .pdf

Dag allen,

Ik heb de wijzigingen geaccepteerd, de overloop over de paginaranden aangepast, er een pdf van gemaakt en deze opgeslagen.

Heel fijn dat we dit nu hebben kunnen vaststellen!

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Verzonden:** dinsdag 30 november 2021 10:37  
**Aan:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @minocw.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>; 5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl>  
**Onderwerp:** Notitie Maritiem

Beste collega's,  
 Met input van 5.1/2.e 5.1/2.e 5.1/2.e en 5.1/2.e nu bijgevoegde versie opgesteld (aanvullingen en correcties in wzg-functie). Volgens mij is de nota nu volledig en correct.

Groet, 5.1/2.e

5.1/2.e

**Afdeling Archeologie**  
**Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.**  
**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**  
 Smallepad 5, 3811 MG Amersfoort  
 Postbus 1600, 3800 BP Amersfoort

5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl | 06 5.1/2.e

M 06 5.1/2.e

5.1/2.e @cultureelerfgoed.nl  
<http://www.cultureelerfgoed.nl>

## ARCHEOLOGIE VAN DE WATERBODEMS: TAKEN EN CAPACITEIT VAN DE RCE IN 2022

(Versie d.d. 30-11-2021, na overleg 5.1/2.e en 5.1/2.e )

### 1. INLEIDING

Op 14 oktober 2020 heeft besluitvorming door de minister er toe geleid dat per 1-1-2022 een bedrag van € 1,5 miljoen per jaar beschikbaar komt voor de vormgeving van de "Rijksrol maritieme archeologie". In de loop van 2021 heeft de RCE een aantal stappen doorlopen om te komen tot een definiëring van deze rol<sup>1</sup> en tot een vervulling in de lijn van deze rol conform het organisatiemodel van de dienst<sup>2</sup>. Afgesproken is de vormgeving van de rijksrol te bespreken met de directie E&K (PO van 25-10-2021: "werkplan maritiem"). Het onderstaande is bedoeld om dit gesprek te faciliteren. Het gesprek heeft op 29-11-2021 plaatsgevonden. Besloten is de inhoudelijke programmering als een apart onderdeel op te nemen in de periodiek te actualiseren agenda Archeologie. Daarmee is er instemming en akkoord op de nota en het hieronder geschetste budget en budgetverdeling.

Duidelijk wordt gemaakt wat het specifieke object van zorg is (paragraaf 2), wat de archeologie waterbodems kenmerkt (en hoe dat een meer nadrukkelijke rol van het Rijk rechtvaardigt) (paragraaf 3), hoe de RCE haar taakopvatting ziet (paragraaf 4 en 5), welke taken op hoofdlijnen kunnen worden onderscheiden (paragraaf 6) en welke capaciteit en budget met deze taakvervulling (structureel) zijn gemoeid (paragraaf 7 en 8). Deze notitie dient als basis om tot afstemming te komen tussen E&K en RCE over de inzet van bovengenoemde structurele middelen. Uit paragraaf 7 blijkt dat de RCE kiest voor een verdeling van dit budget over APK (ca € 550.000,-) en programmabudget en jaarlijkse dotatie aan calamiteitenfonds (samen ca € 950.000). Jaarlijks kan in onderling overleg besloten worden hoe groot de dotatie is. De ontwikkeling van Batavialand vormt geen onderwerp van deze notitie.

### 2. OBJECT VAN ZORG

Materiële overblijfselen liggen zowel boven als onder water (waterbodems<sup>3</sup>). Het maritiem-archeologisch erfgoed omvat onder andere maritieme landschappen, verdrongen landschappen, prehistorische vindplaatsen en scheepswrakken. Wij volgen voor de definitie van het cultureel erfgoed onderwater de omschrijving in de UNESCO-conventie voor de bescherming van het onderwater cultureel erfgoed uit 2001 en wat in de archeologische monumentenzorg in Nederland gebruikelijk is.

### 3. ARCHEOLOGIE WATERBODEMS: BIJZONDERHEDEN

De bestuurlijk-juridische organisatie van (de archeologie) waterbodems verschilt op een aantal belangrijke punten van die van (de archeologie) landbodems. Deze verschillen liggen ten grondslag aan een sterkere betrokkenheid van het Rijk bij deze vorm van archeologie:

- Een groot deel ligt in gebied dat niet gemeentelijk of provinciaal is ingedeeld;
- De Staat is eigenaar van een groot deel van de onderwaterbodems van ons land;
- Het Rijk (RWS) is waterbodembeheerder en bevoegd gezag in deze wateren;
- Gemeenten en provincies, zo blijkt uit herhaald onderzoek, geven hun rol op maritiem-archeologisch gebied maar in beperkte mate vorm;
- Schepen van de VOC, WIC, Admiraliteit en de Koninklijke Marine zijn Nederlands eigendom; een belangrijk deel van het maritieme erfgoed ligt daarmee in het buitenland;
- Natuurlijke degradatie speelt een grote rol maar de verantwoordelijkheid om daarop in te grijpen is nergens belegd; en;
- Marktwerving voor opgravend onderzoek is nagenoeg afwezig, doordat dit onderzoek maar weinig voorkomt en de investeringen om het te kunnen uitvoeren hoog zijn.

<sup>1</sup> Manders en Speleers, 2021: *Een toekomst voor maritiem erfgoed*. Deze notitie biedt een uitvoerige, door het DO RCE onderschreven, beschrijving van visie, missie, strategie en taken (en de grondslag van deze taken).

<sup>2</sup> De Wit, 2021: *Uitgangspunten voor een organisatieplan*.

<sup>3</sup> Waterbodems is de term die gehanteerd wordt in de Kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie. Deze term heeft de voorkeur boven 'maritiem' omdat onder water zich ook vele ander archeologische resten bevinden.



#### **4. MISSIE**

Wij zetten ons in voor het onderzoek naar en de instandhouding van het meest waardevolle maritiem-archeologische erfgoed. We staan voor een duurzaam en verantwoord beheer van Nederlands maritiem erfgoed, waar ook ter wereld. In een tijd waarin onze leefomgeving sterk in ontwikkeling is, is het ons doel te zorgen voor een goede inbedding van de zorg voor dit inspirerende, maar kwetsbare bodemarchief. We doen dit in nauwe samenwerking met alle betrokkenen, waaronder overheden, initiatiefnemers, de archeologische markt en vrijwilligers in de archeologie.

#### **5. STRATEGIE**

Een belangrijk strategisch uitgangspunt in de erfgoedzorg is samenwerking en het principe van wederkerigheid. DE RCE wil een sterke en verbindende partner zijn. We vinden het belangrijk uit te gaan van kennis, kennisopbouw en kennisontwikkeling. Het is onze ambitie een betrouwbare partner te zijn voor verschillende overheden in Nederland en daarbuiten. Om die reden is het tevens van belang te streven naar synergie met andere domeinen die zich niet alleen op archeologie focussen, maar op een breder en multidisciplinair erfgoedspectrum. Om die reden dient er een sterke samenhang te zijn tussen de uitvoering van de cyclus van de archeologische monumentenzorg, de waarden zoals die door anderen aan het erfgoed worden gegeven, de ontwikkeling van nieuwe technieken, een inbedding in het bredere erfgoedspectrum, een juiste verhouding tussen behoud en kennisvergaring en het zekeren van kennis door slimme dataopslag en -ontsluiting. Opgedane kennis wordt tevens gezekerd voor de toekomst door middel van capaciteitsopbouw bij vrijwilligers in de archeologie en bij buitenlandse partners. De opbrengsten van de twee maritieme programma's zullen de basis vormen voor de integratie van maritiem erfgoedzorg binnen de RCE.

#### **6. TAKEN**

##### **A. Wettelijke taken**

##### *1. Aanwijzing en instandhouding archeologische rijksmonumenten waterbodems (Erfgoedwet hoofdstuk 5)*

- kennis van de voorraad (inventarisatie)
- aanwijzing van rijksmonumenten (incl. verkenning en waardering (duikend veldwerk))
- instandhouding rijksmonumenten (duikend veldwerk en monitoring)
- ondersteuning bij toezicht en handhaving door Inspectie O&E
- vergunningverlening voor activiteiten op rijksmonumenten
- ontheffing opgravingsverbod voor vrijwilligers (nieuwe BEA)

##### *2. Beheer wrakken VOC, WIC en Admiraliteit*

Scheepswrakken van de VOC, WIC, Admiraliteit en Oorlogswrakken zijn Nederlands staatseigendom. Deze eigendomsclaim schept verplichtingen voor een verantwoord en duurzaam beheer.

##### *3. Archeologisch informatiesysteem ARCHIS (PAN, Machu en MASS) (Erfgoedwet art. 5.6/5.11/5.12)*

- verwerking toevalsvondsten waterbodems
- verwerking en handhaving onderzoeksmeldingen waterbodems
- vernieuwing klantportaal ARCHIS
- ontsluiten erfgoedgegevens voor partners ten behoeve van AMZ, onderzoek en beheer

#### 4. Internationale verdragsverplichtingen

- implementatie en ratificatie UNESCO Conventie voor de Bescherming van het onderwater cultureel erfgoed (Parijs, 2001)

#### 5. Aanpassing arbowetgeving duiken

#### 6. Evaluatie Erfgoedwet (loopt in 2021-2022)

### **B. Afronding Programma's Maritiem Erfgoed Nederland en Maritiem Buitenland (Erfgoed Telt)**

In de periode 2018-2021 zijn in het kader van het beleidsprogramma Erfgoed Telt twee maritieme programma's in de benen gebracht. Deze komen eind 2021 tot een afronding maar sommige zaken behoeven afronding en nazorg.

- afronding diverse veldwerkprojecten 2018-2021
- afronding en onderhoud diverse kennisproducten
- afhandeling subsidietrajecten PAN, TNO (project Verbinding van Sleutelgebieden
- in de Kwartair Geologie en Archeologie van de Nederlandse Noordzee (VER-SKAN) en UL-project Scheurrak SO1
- capaciteitsopbouw buitenland

### **C. Programma Internationale Erfgoedsamenwerking (onderdeel maritiem)**

Het maritieme deel van het programma Internationale Erfgoedsamenwerking (2021-2024) wordt door het deelprogramma Maritiem Erfgoed Internationaal uitgevoerd. Het programma richt zich op capaciteitsopbouw, kennisuitwisseling en samenwerking. Vaak worden deze taken in combinatie met het beheer van schepen in den vreemde uitgevoerd.

### **D. Kennisfunctie**

De RCE heeft een kerntaak op het gebied van het verzamelen van kennis die de archeologische monumentenzorg in Nederland in staat stelt efficiënt, effectief en doelmatig te handelen, een soort inhoudelijke basisinfrastructuur voor het samenspel van ontwikkelaars, overheden en uitvoerders.

- kennis van de voorraad (incl. participatie in NWO project resurfacing Doggerland)
- ontwikkeling methoden en technieken (forensic marking, satellite monitoring, oral history, 3D modelling, magnetische lineaties)
- Kennis instandhouding
- Kennis van uitvoering, proces en beleidsontwikkeling

### **E. Advisering**

De RCE staat borg voor een goede vervulling van de archeologische conditie in rijksprojecten. Hij doet dit op basis van convenanten (de belangrijkste is dien met RWS (2019)). Als rijksdienst is hij de logische gesprekspartner voor archeologische issues voor uiteenlopende overheden. Veel gemeenten vervullen de rol als bevoegde overheid voor het erfgoed in de waterbodem niet. Ook na 2021 zal nog veel inzet in begeleiding van gemeenten nodig zijn.

- Erfgoed en Kunsten
- Rijkspartners (vooral RWS, Defensie en RVO)
- Interdepartementaal overleg scheepswrakken
- Nederlandse ambassades
- Gemeenten en provincies
- SIKB-CCvD (en diverse werkgroepen)
- overig (incl. internationaal)

## F. Overig

De RCE levert inzet in onderwijs en het informeren van vrijwilligers en het publiek.

- onderwijs HBO en universitair
- veldschool scheepsopgraving
- platform maritieme archeologie
- symposium vrijwilligers in de onderwaterarcheologie
- (publieks)lezingen en artikelen

De beleidsvoornemens die voortkomen uit de evaluatie Erfgoedwet zijn bij het schrijven van deze notitie nog onbekend zijn maar zullen zeker aandacht vragen in 2022 en verder. Daarbij valt te denken aan een intensivering op het vlak van publieksbereik en -participatie en een ingrijpen in de onvolkomen marktwerking.

## 7. CAPACITEIT

Binnen de RCE is sprake van de volgende taakverdeling:

1. Regio: Samenwerking met rijkspartners, advisering t.a.v. planvorming Noordzee en rijkswateren, advisering vergunningverlening, aanwijzing rijksmonumenten (indien relevant), ondersteuning gemeenten, contacten met vrijwilligers, verlenen ontheffing opgraafterbod, inzet op toezicht en handhaving. De regiotaken ten aanzien van het maritiem erfgoed worden voor een groot deel vanuit één afdeling (regio Noord-West) ondernomen.

2. Archeologie: Kennis van de voorraad, fysiek behoud meest waardevolle erfgoed (uitvoeren instandhoudingsmaatregelen) in Nederland en internationaal, uitvoeren andersoortig veldwerk (waardestellend onderzoek en/of opgraving), beheer VOC, WIC en Admiraliteit, ontwikkelen methoden en technieken, ontsluiten data en informatie, capaciteitsopbouw, kennisondersteuning aan regio en leveren capaciteit voor taken S&I.

3. S&I: Beleidsvorming, eigen beleid/regelgeving en inbreng in beleid/regelgeving andere departementen, uitvoering programma IE, Internationaal netwerk; contacten Unesco, deelname Scientific Advisory Body, Interdepartementale afstemming (waaronder wrakkencommissie).

4. Communicatie: ondersteuning taken die externe communicatie behoeven.

Naar de verschillende afdelingen is de capaciteit als volgt verdeeld over de verschillende taken.

Taak/Afdeling	S&I	Regio	Archeologie	Communicatie
A. Wettelijk	0,3	0,5	1,7	
B. Erfgoed Telt	-	-	0,4	
C. Internationale erfgoedsamenwerking	0,1	-	1,2	
D. Kennisfunctie	-	0,2	2,2	
E. Advisering	0,2	2,3	0,5	
F. Overig		0,1	1,0	0,5
Totaal (= 11,15)	0,6	3,1	7	0,5

S&I: 5.1/2 e

Regio: 5.1/2 e (deeltijd), 5.1/2 e (deeltijd), 5.1/2 e

(deeltijd), 5.1/2 e (deeltijd), vacature

Archeologie: 5.1/2 e vacature (2x)



## 8. BUDGET

Herkomst	Budget
<b>Rijksrol (nieuw)</b>	1.500.000
RCE-maritiem (buitenland) (tijdelijk budget IE 2022-2024)	100.000
<b>RCE-maritiem (Nederland)</b>	210.000
<b>RCE-maritiem (buitenland)</b>	250.000
Totaal	2.060.000

In vet: structureel.

Calamiteitenfonds (stand ultimo 2021): € 2.000.000,- (voor binnen- en buitenland). Wordt, indien nodig, aangevuld tot dit bedrag uit budget Rijksrol.

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** woensdag 1 december 2021 16:26  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Zaaknr. 1191119 Internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie  
**Bijlagen:** 9380 - Wijziging BEa - versie internetconsultatie .docx;  
AanbiedingsFormulierMinisterraad internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie def.pdf; IAK internetconsultatie wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; Nota ter besluitvorming internetonsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; Template internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; DigitaleMinuut - Accord. nota besluit of info MOCW via 5.1/2.e  
24-11-2021 094326.pdf

Dag beiden,

Bijgaand de stukken voor internetconsultatie van de wijziging van het Besluit Erfgoedwet archeologie. Bestemd voor de MR van volgende week.

Voor vragen weten jullie me te vinden.

Alvast dank.

Groet,

5.1/2.e

Handtekening bewindspersoon

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap



Rijksoverheid

## voor Ministerraad

### Aanbieding

Van 1 \* Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Van 2 N.v.t.

Mede namens 1 Minister van Defensie

Mede namens 2 N.v.t.

Mede namens 3 N.v.t.

Type voorstel \* Overig

### Titel en inhoud

Titel \* Internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie

Inhoud en doelstelling van het voorstel \*

In de Erfgoedwet (art. 5.1) is bepaald dat het verboden is om zonder een certificaat een archeologische opgraving uit te voeren. Het Besluit Erfgoedwet archeologie (BEa) regelt diverse zaken rondom het daartoe benodigde certificeringsproces en bevat een aantal uitzonderingen op het opgravingsverbod (bijvoorbeeld voor opgravingen in het kader van onderwijs aan universiteiten en hogescholen en voor metaaldetectie tot 30 cm diepte). Met dit wijzigingsbesluit worden drie uitzonderingen toegevoegd en wordt een bestaande uitzondering aangepast. De aanpassingen zijn nodig om:

1. het mogelijk te maken dat bepaalde groepen sportduikers, als vrijwilligers in de onderwaterarcheologie, een bijdrage leveren aan de archeologische monumentenzorg;
2. het mogelijk te maken dat ook nieuwe organisaties kunnen toetreden tot het archeologisch bestel;
3. de opgravingen die onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie worden uitgevoerd te voorzien van een adequate juridische basis in het stelsel van de Erfgoedwet;
4. het huidige vrijstellingsregime voor verenigingen voor vrijwilligers in de archeologie buiten gemeentelijk ingedeeld gebied in lijn te brengen met de nieuwe uitzondering onder 1.

Het voorstel is om het wijzigingsbesluit in internetconsultatie te brengen. Gezien de demissionaire status wordt dit voorstel aan de ministerraad voorgelegd.

Voorgesteld besluit \*

Het voorstel te aanvaarden.

### Behandeltraject

Datum aanbieding \* 09-nov-2021

Kenmerk \*

Hamerstuk \*

Voorgaande behandeling \*

☒ Ja ☐ Nee

☐ Ja ☒ Nee



## Gevolgen en juridisch kader

Gevolgen rijksbegroting *	<input type="checkbox"/> Ja	<input checked="" type="checkbox"/> Nee		
Gevolgen apparaatsuitgaven *	<input type="checkbox"/> Ja	<input checked="" type="checkbox"/> Nee		
Gevolgen voor regeldruk *	<input type="checkbox"/> Ja	<input checked="" type="checkbox"/> Nee		
Overeenstemming met JenV inzake wetgevingstoets en effectenanalyse *	<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee, met bijlage	<input type="checkbox"/> Nee, zonder bijlage	<input checked="" type="checkbox"/> N.v.t.
Overeenstemming met JenV inzake fouten- en misbruiksignalering *	<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee, met bijlage	<input type="checkbox"/> Nee, zonder bijlage	<input checked="" type="checkbox"/> N.v.t.
Aan EU Notificatie voldaan *	<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee	<input checked="" type="checkbox"/> N.v.t.	
Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving *	<input type="checkbox"/> Ja	<input checked="" type="checkbox"/> Nee		

## Interdepartementale afstemming

Overeenstemming BZK inzake beoordelingskader financiële/ bestuurlijke consequenties decentrale overheden en/of Caribisch Nederland *	<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee	<input checked="" type="checkbox"/> N.v.t.				
Overeenstemming Aruba, Curaçao en Sint Maarten *	<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee	<input checked="" type="checkbox"/> N.v.t.				
Ambtelijk afgestemd *	<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee	<input checked="" type="checkbox"/> N.v.t.				
Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau *	<input checked="" type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nee	<input type="checkbox"/> N.v.t.				
Overeenstemming bereikt met	<input type="checkbox"/> AZ	<input type="checkbox"/> BZK	<input type="checkbox"/> EZK	<input type="checkbox"/> I&W	<input type="checkbox"/> SZW	<input type="checkbox"/> VWS	<input type="checkbox"/> LNV
	<input type="checkbox"/> BZ	<input checked="" type="checkbox"/> Def	<input type="checkbox"/> Fin	<input type="checkbox"/> OCW	<input type="checkbox"/> JenV	<input type="checkbox"/> BH&OS	
Omschrijving geschilpunten	nvt						

## Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *	5.1/2.e	5.1/2.e
Afdeling *	Directie Erfgoed en Kunsten, OCW	Directie WJZ, OCW
Telefoonnummer *	06-5.1/2.e	06-5.1/2.e
E-mailadres *	5.1/2.e @minocw.nl	5.1/2.e @minocw.nl

## Samenvatting wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie

In de Erfgoedwet (art. 5.1) is bepaald dat het verboden is om zonder een certificaat een archeologische opgraving uit te voeren. Het Besluit Erfgoedwet archeologie (BEa) regelt diverse zaken rondom het daartoe benodigde certificeringsproces en bevat een aantal uitzonderingen op het opgravingsverbod (bijvoorbeeld voor opgravingen in het kader van onderwijs aan universiteiten en hogescholen, door verenigingen voor archeologie en voor metaaldetectie tot 30 cm diepte). Met dit wijzigingsbesluit worden drie nieuwe uitzonderingen toegevoegd en wordt een bestaande uitzondering aangepast. Het besluit is in samenspraak met de betrokken (veld)partijen en mede namens de minister van Defensie opgesteld.

De aanpassingen zijn nodig om

1. het mogelijk te maken dat sportduikers, als vrijwilligers in de onderwaterarcheologie, een bijdrage leveren aan de archeologische monumentenzorg en om zo het draagvlak onder hen voor een zorgvuldige en respectvolle omgang met het cultureel erfgoed onder water te vergroten;
2. het mogelijk te maken dat ook nieuwe organisaties kunnen toetreden tot het archeologisch bestel, waarmee bijgedragen wordt aan een goede werking van de archeologische markt;
3. de opgravingen die onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie worden uitgevoerd te voorzien van een adequate juridische basis in het stelsel van de Erfgoedwet;
4. het huidige vrijstellingsregime voor verenigingen voor vrijwilligers in de archeologie buiten gemeentelijk ingedeeld gebied in lijn te brengen met de nieuwe uitzondering onder 1.

Toelichting per wijziging

### 1) *Vrijwilligers in de onderwaterarcheologie*

Het wijzigingsbesluit creëert de mogelijkheid om een vereniging, die het behouden en beoefenen van archeologie als statutair doel heeft, op aanvraag, voor telkens een periode van maximaal één jaar ontheffing te verlenen van het opgravingsverbod, voor zover het gaat om cultureel erfgoed onder water. De ontheffing heeft slechts betrekking op een aantal kleinere handelingen, zoals het meenemen van een monster. Aangewezen of voorbeschermde (archeologische) monumenten zijn uitgezonderd, evenals wrakken van oorlogsschepen en militaire vliegtuigen die op de waterbodem liggen. De procedure voor de aanvraag van de ontheffing zal in een nog op te stellen ministeriële regeling nader worden uitgewerkt. De wens tot het creëren van een uitzondering voor vrijwilligers in de onderwaterarcheologie is ontstaan na de aanscherping per 1 juli 2016 van het opgravingsverbod in de Erfgoedwet. Handhaving op kwaadwillenden, zoals schatgravers, werd hierdoor makkelijker, maar ook personen met goede bedoelingen mochten niets meer meenemen van de waterbodem.

### 2) *Werkzaamheden verkrijgen certificaat*

Met de inwerkingtreding van de Erfgoedwet per 1 juli 2016 is het vergunningstelsel voor het doen van archeologische opgravingen vervangen door een certificeringstelsel. Samen met de partijen die betrokken zijn bij de implementatie hiervan (de Raad voor de Accreditatie, de Stichting Kwaliteit Infrastructuur Bodem, Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (voorheen Erfgoedinspectie) en het Centraal College van Deskundigen in de Archeologie) is geconstateerd dat voor een goede werking van het systeem een aanvulling op de regels nodig is. Het is binnen de bestaande regels namelijk niet mogelijk om als nieuwe toetreders aan te tonen dat je in staat bent om een goede opgraving uit te voeren. Met de voorgestelde wijziging wordt een opgraving die wordt uitgevoerd in het kader van het behalen van het certificaat uitgezonderd van het opgravingsverbod.

### 3) *Vliegtuigbergingen onder coördinatie van het Ministerie van Defensie*

Defensie is, in de persoon van de Stafofficier Vliegtuigberging (SOVB), de leidende partij bij bergingen van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog, waarbij in de regel tevens sprake is van het ruimen van explosieven en/of de aanwezigheid van menselijke resten. Deze bergingen vallen binnen de definitie van archeologische opgravingen zoals bepaald in de Erfgoedwet, zodat hiervoor een opgravingscertificaat nodig is. Defensie beschikt hier niet over. Zowel Defensie, de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed als de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn om redenen van maatschappelijk belang voorstander van het alsnog verlenen van een uitzonderingspositie aan Defensie voor wat betreft militaire vliegtuigwrakken, slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog en niet-gesprongen explosieven.

### 4) *Aanpassing bevoegd gezag Noordzee*

Aangezien voor vrijwilligers nu een ontheffing wordt geïntroduceerd die beter aansluit bij de praktijk van de vrijwilligers in de onderwaterarcheologie, wordt in het wijzigingsvoorstel de bestaande vrijstelling voor vrijwilligers voor wat betreft het Noordzeegebied geschrapt.



## Internetconsultatie Template


**Template Internetconsultatie**

Voor het starten van een internetconsultatie heb je een geldige DigiD-OP nodig. Deze kun je aanvragen door te mailen naar: 5.1/2.i @minocw.nl. Vermeld in de mail je voorletters, achternaam, geboortedatum, e-mailadres en directie.

**Contactpersonen Internetconsultatie WJZ:**

- 5.1/2.e , 070-5.1/2.e 5.1/2.i @minocw.nl  
 - 5.1/2.e , 070-5.1/2.e 5.1/2.i @minocw.nl

Naam <i>Officiële naam van de regeling <b>voluit</b> (maximaal 200 tekens, inclusief spaties)</i>	Besluit van [datum] tot wijziging van het Besluit Erfgoedwet archeologie in verband met het toevoegen van uitzonderingen op het opgravingsverbod en enkele andere aspecten
Citeer titel <i>Kernachtige aanduiding of <b>verkorte naam</b> van de regeling (maximaal 200 tekens, inclusief spaties)</i>	Wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie
Verkorte URL <i>Alleen een <b>kernwoord</b> van de desbetreffende consultatie. Bijvoorbeeld: 'werktijdenbesluit' of 'werkfraudebestrijding'. Dan wordt automatisch de volgende URL gegenereerd: www.internetconsultatie.nl/werktijdenbesluit</i>	Wijziging.besluit.erfgoedwet.archeologie
Zoektermen <i><b>Woorden</b> waarop een consultatie vindbaar is via de zoekmachine. Scheiden d.m.v. komma's. (maximaal 100 tekens, inclusief spaties)</i>	Opgravingsverbod, archeologie, uitzondering, vrijwilligers, vliegtuigbergingen, certificering, onderwaterarcheologie, wrak, sportduikers, ontheffing, vrijstelling
Kiwi ID	
Onderwerp <i>Keuze uit: Basisonderwijs / Beroepsonderwijs / Hoger onderwijs / Onderzoek en wetenschap / Organisatie en beleid / Overige vormen van onderwijs / Voortgezet onderwijs</i>	Cultureel erfgoed
Type consultatie <i>Keuze uit: Wet / AMvB / Ministeriele regeling / Initiatiefwet / Beleidsnota / EU-regeling</i>	AMvB
Gewenste startdatum <i>Datum waarop de consultatie <b>begint</b></i>	15 december 2021
Gewenste einddatum <i>Datum waarop de consultatie <b>eindigt</b>, deze moet minimaal 4 weken later liggen dan de startdatum (houd rekening met eventuele vakanties)</i>	26 januari 2022
Korte aanduiding van consultatie <i>(maximaal 500 tekens, inclusief spaties) Vermeld hier in een paar duidelijke zinnen het <b>onderwerp</b> van de consultatie. Deze tekst wordt ook gebruikt als korte toelichting op een consultatie op de startpagina met het overzicht van alle consultaties.</i>	Uit de Erfgoedwet (art. 5.1) volgt dat eenieder die een archeologische opgraving wil doen over een certificaat moet beschikken. In het Besluit Erfgoedwet archeologie (BEa) zijn vier uitzonderingen hierop neergelegd. Dit wijzigingsbesluit voegt daar drie uitzonderingen aan toe. Hierdoor is tevens aanpassing van een van de vier bestaande uitzonderingen gewenst.
Doelgroepen die door de regeling worden geraakt <i>Geef duidelijk aan op welke <b>doelgroepen</b> de regeling zich richt</i>	Verenigingen voor vrijwilligers in de archeologie, archeologische bedrijven en diensten, Stafofficier vliegtuigbergingen, Explosieven Opruimingsdienst en de Bergings- en

	Identificatiedienst.
<p>Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen</p> <p><i>Geef duidelijk aan welke <b>effecten</b> naar verwachting zullen optreden door de regeling en voor welke doelgroepen</i></p>	<p>Met de aanpassingen in het Besluit Erfgoedwet archeologie wordt beoogd om</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) het mogelijk te maken dat sportduikers, als vrijwilligers in de onderwaterarcheologie, een bijdrage leveren aan de archeologische monumentenzorg en om zo het draagvlak onder hen voor een zorgvuldige en respectvolle omgang met het cultureel erfgoed onder water te vergroten;</li> <li>b) het mogelijk te maken dat ook nieuwe organisaties kunnen toetreden tot het archeologisch bestel, waarmee bijgedragen wordt aan een goede werking van het certificeringsstelsel in de archeologie, conform de Europese Dienstenrichtlijn;</li> <li>c) de opgravingen die onder verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie worden uitgevoerd te voorzien van een adequate juridische basis in het stelsel van de Erfgoedwet;</li> <li>d) het huidige vrijstellingsregime voor verenigingen voor vrijwilligers in de archeologie buiten gemeentelijk ingedeeld gebied in lijn te brengen met de nieuwe uitzondering onder a).</li> </ul>
<p>Waarop kan worden gereageerd?</p> <p><i>Geef aan op welke <b>onderdelen</b> van de regeling mensen kunnen reageren. Als bepaalde delen van de regeling niet meer kunnen wijzigen door ingekomen reacties, is het goed om dit hier aan te geven zodat geen valse verwachtingen worden gewekt</i></p>	Er kan worden gereageerd op het hele voorliggende besluit.
<p>Vraag 1</p> <p><b>Verplicht</b> invullen</p>	Ziet u zaken in het voorgestelde wijzigingsbesluit die in het belang van een goede werking van het besluit zouden moeten worden aangepast?
<p>Vraag 2</p> <p>Optioneel</p>	
<p>Vraag 3</p> <p>Optioneel</p>	
<p>Vraag 4</p> <p>Optioneel</p>	
<p>URL naar te wijzigen regeling</p> <p><i>Link naar regeling, optioneel</i></p>	<a href="https://wetten.nl - Regeling - Besluit Erfgoedwet archeologie - BWBR0037866 (overheid.nl)"><u>wetten.nl - Regeling - Besluit Erfgoedwet archeologie - BWBR0037866 (overheid.nl)</u></a>
<p>URL naar grondslag</p> <p><i>Link naar regeling, optioneel</i></p>	<a href="https://wetten.nl - Regeling - Erfgoedwet - BWBR0037521 (overheid.nl)"><u>wetten.nl - Regeling - Erfgoedwet - BWBR0037521 (overheid.nl)</u></a>
<p>URL naar de te implementeren regeling</p> <p><i>Link naar regeling Eurlax, optioneel</i></p>	
<p>Contactpersonen</p> <p><i>Voorletters en achternamen</i></p>	<p>5.1/2.e</p> 

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** woensdag 8 december 2021 10:08  
**Aan:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** 12248 - Conceptregeling Erfgoedwet archeologie241121.docx  
**Bijlagen:** 12248 - Conceptregeling Erfgoedwet archeologie241121.docx

Dag allen,

Bijgaand weer de laatste stand.

In het nieuwe jaar gaan we dit stuk eens wat opschonen...

Groet!

5.1/2.e



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 13 december 2021 13:21  
**Aan:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**CC:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**Onderwerp:** RE: MR d.d. 10-12 openbare besluitenlijst - Besluit Erfgoedwet  
**Bijlagen:** IAK internetconsultatie wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx;  
 Template internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Dag 5.1/2.e

Ja, goed nieuws!

Nee, was een hamerstuk.

Ik koers erop dat we hem per volgende week maandag en dan tot 1 februari openstellen. Ik ben nu aan het stoeien met de inlog en formulieren daarvoor. Uiteraard geef ik zo snel als ik meer weet een seintje.

Bijgaand tref je de formulieren aan die bij de aanmelding voor de consultatie horen (is voornamelijk knip- en plakwerk uit het besluit zelf, maar mocht je nog iets zien dan hoor ik het graag).

Wat betreft het vervolg: ik zal voor kort na 1 februari iets inplannen om de oogst door te lopen en te bezien of dit wel of niet tot aanpassing leidt.

Het protocol pak ik graag in januari op als ook onze nieuwe collega 5.1/2.e (opvolgster van 5.1/2.e start.

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @mindef.nl <5.1/2.e @mindef.nl>  
**Verzonden:** maandag 13 december 2021 11:15  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl  
**CC:** 5.1/2.e @mindef.nl  
**Onderwerp:** FW: MR d.d. 10-12 openbare besluitenlijst - Besluit Erfgoedwet

Hallo 5.1/2.e

Het gewijzigde Besluit is de MR gepasseerd, dus die horde is genomen.

En dat is mooi!

Nog een paar vragen:

Heb jij nog gehoord of dit in de MR tot discussie heeft geleid?

Op welke termijn verwacht je dat dit gepubliceerd gaat worden, en wat is dan het verdere tijdspad?

We moeten ook nog een protocol uitwerken voor het opstellen van een archeologisch advies aan het gemeentebestuur. Daar hadden we al wat gedachten over opgeschreven, maar hoe zullen we hiermee verder gaan?

Groet 5.1/2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

5.1/2.e

---

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** vrijdag 17 december 2021 13:50  
**Aan:** 5.1/2.i  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie  
**Bijlagen:** 9380 - Wijziging BEa - versie internetconsultatie .docx; IAK internetconsultatie wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; Template internetconsultatie wijziging Besluit Erfgoedwet archeologie.docx; geannoteerde-besluitenlijst-ministerraad-20211210.pdf

Beste collega's,

Van 5.1/2.e heb ik begrepen dat ik bijgaande stukken aan deze dienstpostbus kan sturen teneinde de internetconsultatie van dit wijzigingsbesluit in gang te zetten.

De MR heeft hier vorige week akkoord voor gegeven. Zie eveneens bijgaand voor het verslag.

Voor vragen weet me te vinden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl



5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e  
**Verzonden:** maandag 20 december 2021 15:46  
**Aan:** 5.1/2.i  
**CC:** 5.1/2.e  
**Onderwerp:** RE: Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie  
**Bijlagen:** IAK internetconsultatie wijzigingsbesluit Besluit Erfgoedwet archeologie.docx

Dag 5.1/2.e

AARGH. Ik zie net dat in het stuk van de IAK vragen enkele aanvullingen vanuit Defensie ontbreken. Bijgaand de juiste versie. Is dat nog te vervangen?

Excuus (wederom).

Groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl> **Namens** 5.1/2.i  
**Verzonden:** maandag 20 december 2021 15:32  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Onderwerp:** RE: Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie

Geen probleem, alles staat nu goed. Alvast fijne dagen!

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

06 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Verzonden:** maandag 20 december 2021 15:29  
**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>  
**Onderwerp:** Re: Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie

Super! Dank. En excuus voor de rommeligheid van het proces. Het was mijn eerste internetconsultatie...

5.1/2.e

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 20 dec. 2021 om 15:18 heeft 5.1/2.i @minocw.nl> het volgende geschreven:

Hi 5.1/2.e

Er wordt vaker een DigiD-OP bij ons aangevraagd wat niet hoeft niet te betekenen dat er een consultatie gestart gaat worden.

Ongeveer op het moment dat de stukken aangeboden/behandeld worden in de MR willen wij ze graag alvast toegezonden krijgen, in principe had 5.1/2.e dit ook even kunnen laten weten.

Wij weten dan dat deze eraan gaat komen en we kunnen de stukken dan alvast controleren. Regelmatig zijn de formulieren niet helemaal compleet en het vooraf controleren voorkomt druk op het laatste moment, zoals in dit geval.

De consultatie is inmiddels gestart en staat online.

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e



06 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** zaterdag 18 december 2021 17:47

**Aan:** 5.1/2.i @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Onderwerp:** RE: Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie

Dag 5.1/2.e

Bijgaand een aangepast template.

Het enige waar ik geen raad mee wist is het onderwerp. De keuze opties hebben uitsluitend betrekking op de O van OCW en daar valt dit toch echt niet onder. Hoe is dat bij eerdere consultaties op cultuurterrein gedaan? Bij de consultatie van de Erfgoedwet staat bij het onderwerp wel gewoon "Cultuur":  
<https://www.internetconsultatie.nl/erfgoedwet/details>.

Voor verdere vragen weet je me te vinden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl> **Namens** 5.1/2.e

**Verzonden:** vrijdag 17 december 2021 15:59

**Aan:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Onderwerp:** RE: Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie

Hi 5.1/2.e

Wij waren niet op de hoogte van deze consultatie, er is nooit een aankondiging hiervan bij ons gedaan. En in deze periode (afsluiting van het jaar) een internetconsultatie aanleveren op vrijdagmiddag voor publicatie maandag is wel erg kortdage.

Ook kunnen wij het niet publiceren op deze manier, er staan een aantal dingen niet goed op de template:

- De naam kan zo niet, deze wordt openbaar gemaakt, dus graag sowieso de datum weghalen.

- De verkorte URL mag maar 1 kernwoord zijn, niet 4.
- De zoektermen hebben teveel tekens, dit mogen er maar 100 zijn.
- Bij onderwerp is er geen optie voor 'Cultureel Erfgoed', alleen de onderwerpen die beschreven staan.

Als je dit kunt aanpassen op het formulier en alles nog een keer kunt aanbieden bij ons, dan ga ik krijgen of het gaat lukken om het maandag te publiceren.

In het vervolg graag iets eerder contact met ons, ook om de formulieren te controleren. Dat voorkomt vertragingen op het laatste moment.

Met vriendelijke groet,

5.1/2.e

06 5.1/2.e

**Van:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Verzonden:** vrijdag 17 december 2021 13:50

**Aan:** 5.1/2.i @minocw.nl>

**CC:** 5.1/2.e @minocw.nl>

**Onderwerp:** Internetconsultatie besluit erfgoedwet archeologie

Beste collega's,

Van 5.1/2.e heb ik begrepen dat ik bijgaande stukken aan deze dienstpostbus kan sturen teneinde de internetconsultatie van dit wijzigingsbesluit in gang te zetten.

De MR heeft hier vorige week akkoord voor gegeven. Zie eveneens bijgaand voor het verslag.

Voor vragen weet me te vinden.

Vriendelijke groet,

5.1/2.e

5.1/2.e

Directie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW  
Rijnstraat 50  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
+31 6 5.1/2.e  
5.1/2.e @minocw.nl